

UCHWAŁA Nr 150 /2018
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
w ZIELONEJ GÓRZE
z dnia 13 lipca 2018 r.

Na podstawie art. 10a ust. 3, 4 i 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 561) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze

§ 1

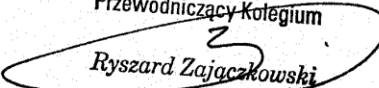
Przyjmuje Raport o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko za rok 2017 i pierwszy kwartał roku 2018 - w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Raport podlega przekazaniu Radzie Miejskiej w Lubsku i Burmistrzowi Miasta i Gminy Lubsko oraz ogłoszeniu na stronie internetowej BIP Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezesowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze.

Przewodniczący Kolegium

Ryszard Zajaczkowski

**Regionalna Izba Obrachunkowa
w Zielonej Górze**

**RAPORT
O STANIE GOSPODARKI FINANSOWEJ
MIASTA I GMINY LUBSKO**

Zielona Góra 2018

Spis treści

	Strona.
Wstęp	3
1. Ogólna charakterystyka Miasta i Gminy Lubsko	5
2. Nadzór nad działalnością finansową Gminy w roku 2017 i w I kwartale 2018 roku <i>(wyniki badania uchwał)</i>	7
3. Wyniki działalności opiniodawczej w 2017 roku i w I kwartale 2018 roku	12
4. Wyniki przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze kontroli gospodarki finansowej Gminy Lubsko	19
5. Analiza stanu majątkowego	26
6. Analiza uchwał budżetowych od roku 2017 do I kwartał 2018 r.	29
7. Realizacja budżetu w roku 2017 i w pierwszym kwartale 2018 r.	33
8. Zadłużenie i sytuacja Gminy w aspekcie art. 243 ustawy o finansach publicznych. Prognoza sytuacji finansowej Miasta i Gminy Lubsko w latach 2018-2033	39
9. Należności (w tym należności wymagalne)	49
Podsumowanie i wnioski	50

Wykaz podstawowych aktów prawnych

- Ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
(Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych
(j.t. Dz.U. z 2016 r., poz. 561);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(j.t. Dz.U. z 2018r., poz. 994 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
(j.t. Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
(j.t. Dz.U. z 2017 r., poz. 1453 ze zm.);
- Ustawa z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych
(j.t. Dz.U. z 2017 r., poz. 1785 ze zm.);
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
(j.t. Dz.U. z 2018 r., poz. 395 ze zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(j.t. Dz.U. z 2018 r., poz. 480 ze zm.);
- Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym
(j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 209);
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego
(j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny
(j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych (Dz.U. 2010 r. Nr 257, poz. 1730);
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (j.t. Dz.U. z 2015, poz. 92);
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego (Dz.U. z 2011, Nr 298, poz. 1767);

Wstęp

Przyczyny opracowania raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko

Raport o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko został sporządzony z inicjatywy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze - działającej na podstawie art. 10a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych.

Zgodnie z art. 10a ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych - na podstawie wyników działalności nadzorczej, kontrolnej i opiniodawczej, w razie potrzeby wskazania organom jednostki samorządu terytorialnego powtarzających się nieprawidłowości lub zagrożenia niewykonania ustawowych zadań, Izba przedstawia raport o stanie gospodarki finansowej tej jednostki.

Przyczyną opracowania raportu jest pogarszająca się sytuacja finansowa, zagrożenie dla realizacji zadań publicznych i prawidłowej gospodarki finansowej przez Gminę Lubsko w 2018 roku i latach kolejnych oraz wysokie ryzyko niezachowania relacji określonych w art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych.

W ocenie Kolegium Izby o pogarszającej się sytuacji finansowej Gminy oraz zagrożeniu płynności finansowej i zdolności do terminowego regulowania zobowiązań świadczą: utrzymujący się wysoki poziom zadłużenia Gminy (na koniec 2016 r. – 65 802 314 zł, co stanowiło 89,14% wykonanych dochodów; 2017 r. – 65 390 533 zł, co stanowiło 84,75% wykonanych dochodów; na koniec I kwartału 2018 r. – 66 175 695 zł, co stanowiło 77,86% planowanych dochodów), obciążenie kolejnych lat spłatą zaciągniętych wcześniej zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek wraz z kosztami ich obsługi, a także rosące zobowiązania wymagalne (na koniec 2017 r. 141 977,05 zł, wg stanu na 31 marca 2018 r. - 1 112 339 zł) oraz nieprawidłowe finansowanie deficytu budżetu w 2017 r. ze środków niewykorzystanych dotacji w 2017 r. i z subwencji oświatowej otrzymanej w grudniu na styczeń 2018.

Obok wskazanych wyżej przyczyn przystąpienia przez Kolegium Izby do opracowania raportu o stanie gospodarki finansowej Gminy Lubsko, wskazać należy również na realne zagrożenie niespełnienia relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i latach kolejnych i – w konsekwencji – konieczność wezwania Gminy do opracowania programu postępowania naprawczego.

W związku z dużym obciążeniem budżetu na 2018 r. i lata kolejne spłatą zobowiązań (wraz z odsetkami) z tytułu kredytów i pożyczek i ryzykiem niespełnienia ustawowych wskaźników, Gmina Lubsko poinformowała Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze o wszczęciu negocjacji z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. w zakresie zmiany harmonogramów spłaty zaciągniętych kredytów oraz wydłużenia terminu uruchomienia transz kredytu udzielonego na podstawie umowy z dnia 30 czerwca 2017 r. Aneksy do umów kredytowych, obwarowane dodatkowymi warunkami, od których łącznego spełnienia Bank Ochrony Środowiska uzależnił ich wejście w życie, zostały podpisane w dniu 25 kwietnia 2018 r. Zawarcie ww. aneksów, przy uwzględnieniu ustawowych wyłączeń z indywidualnego wskaźnika spłaty, pozwoliło Gminie Lubsko zachować relację wynikającą z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w całym okresie objętym Wieloletnią Prognozą Finansową (2018-2033).

Zaznaczyć należy, że sytuacja finansowa Gminy Lubsko – w aspekcie zidentyfikowanych wyżej ryzyk - od dłuższego czasu była przedmiotem szczególnego monitoringu i analizy ze strony Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, co znajduje odzwierciedlenie w kolejnych uchwałach Składów Orzekających i wynikach działalności opiniodawczej. W wydawanych opiniach na bieżąco wskazywano Gminie potrzebę podjęcia działań ograniczających zadłużenie, optymalizacji dochodów i ograniczenia wydatków, bieżącego monitoringu sytuacji finansowej (szczególnie w zakresie terminowej spłaty zobowiązań i zagrożenia wystąpienia zobowiązań wymagalnych). O sytuacji finansowej Gminy Lubsko informowano Wojewodę Lubuskiego (w ramach bieżącej wymiany informacji) oraz Ministerstwo Finansów (odnośnie szacowania ewentualnych potrzeb pożyczkowych na 2019 r. w zakresie pożyczek udzielanych z budżetu państwa jednostkom samorządu terytorialnego na podstawie art. 224 ustawy o finansach publicznych oraz wskazania

jednostek, w których potencjalnie mogą zostać wdrożone programy postępowania naprawczego lub ostrożnościowego).

Ponadto, z uwagi na zagrożenie prawidłowej realizacji gospodarki finansowej, w dniu 30 marca 2018 r. skierowano do Organów Gminy odrębne pismo, w którym m.in. zwrócono uwagę na konieczność wdrożenia niezbędnych działań służących zapewnieniu zdolności do spłaty zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, utrzymania płynności finansowej, bieżącej analizy pod względem celowości i zasadności podejmowania nowych zadań finansowanych ze środków własnych, a w szczególności inwestycji finansowanych przychodami zwrotnymi, ograniczenia wydatków nieobligatoryjnych i wydatków związanych z bieżącym funkcjonowaniem w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań ustawowych, przy zachowaniu zasad prowadzenia prawidłowej gospodarki finansowej wynikających z ustawy o finansach publicznych.

Na decyzji Kolegium Izby o sporządzeniu raportu zaważyły ponadto wyniki kontroli kompleksowej gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Lubsko, przeprowadzonej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze w okresie od 3 stycznia do 30 kwietnia 2018 r., w szczególności w zakresie prawidłowości stosowania wyłączeń z limitu spłat zobowiązań, co wprost skutkować może - po zakończeniu postępowania i czynności pokontrolnych (w dniu 22 czerwca 2018 r. złożono zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego) - niezachowaniem relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Mając powyższe na uwadze, uchwałą Nr 70/2018 z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie sporządzenia raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze postanowiło o sporządzeniu raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko na dzień 30 maja 2018 r. Następnie jednak, z uwagi na konieczność dopełnienia procedury odwoławczej od ustaleń zawartych w protokole kontroli i wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym, Kolegium Izby uchwałą Nr 116/2018 z dnia 21 maja 2018 roku w sprawie zmiany uchwały Nr 70/2018 z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie sporządzenia raportu o stanie gospodarki finansowej Miasta i Gminy Lubsko – zmieniło termin sporządzenia raportu na dzień 25 czerwca 2018 roku.

Raport obejmuje okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 marca 2018 r. i sporządzony został na podstawie analizy sytuacji finansowej Gminy Lubsko oraz w oparciu o wyniki działalności nadzorczej, opiniodawczej i kontrolnej realizowanej przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze.

1. Ogólna charakterystyka Miasta i Gminy Lubsko

Gmina Lubsko położona jest w Powiecie Żarskim w Województwie Lubuskim. Powierzchnia Gminy obejmuje 183 km². Gmina Lubsko graniczy z gminami: Brody, Tuplice, Jasień, Nowogród Bobrzański, Bobrowice i Gubin (gmina wiejska). Ludność - według danych statystycznych GUS - w 2017 roku wynosiła 18 341 osób. Oprócz Miasta Lubsko, Gmina Lubsko obejmuje 22 miejscowości, 18 sołectw (wg danych za 2016 r.). Siedziba Rady Miejskiej i Urzędu Miejskiego znajduje się w Lubsku.

Burmistrzem Miasta i Gminy Lubsko jest Pan Lech Jurkowski, wybrany na stanowisko Burmistrza w kadencji 2014-2018. Rada Miejska w Lubsku liczy 15 radnych. Przewodniczącym Rady Miejskiej jest Pan Andrzej Tomiałowicz.

Podstawę materialno-prawną działalności finansowej Gminy Lubsko stanowią:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (zwana dalej „ufp”),
- ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Mieszkańcy Gminy tworzą z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową. Gmina wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, posiadając osobowość prawną i samodzielność, która podlega ochronie sądowej.

Podstawowym aktem prawnym określającym ustrój Gminy jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz Statut Gminy Lubsko przyjęty uchwałą Nr XXVIII/154/16 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie uchwalenia statutu Gminy Lubsko. W art. 7 ustawy o samorządzie gminnym wymieniony jest katalog zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

- ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
- gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
- działalności w zakresie telekomunikacji;
- lokalnego transportu zbiorowego;
- ochrony zdrowia;
- pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- gminnego budownictwa mieszkaniowego;
- edukacji publicznej;
- kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
- targowisk i hal targowych;
- zieleni gminnej i zadrzewień;
- cmentarzy gminnych;
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
- wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- promocji gminy;

- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Jednostka działa również na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz na podstawie ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zadania Gminy Lubsko wykonuje Urząd Miejski w Lubsku oraz jednostki powołane do wykonania tych zadań¹:

- Żłobek Nr 1;
- Przedszkole Nr 1;
- Przedszkole Nr 2;
- Przedszkole Nr 3;
- Przedszkole Nr 5;
- Szkoła Podstawowa Nr 1;
- Szkoła Podstawowa Nr 2;
- Szkoła Podstawowa Nr 3;
- Szkoła Podstawowa w Górzynie;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Ośrodek Sportu i Rekreacji;
- Zakład Gospodarowania Mieniem Komunalnym w Lubsku.

Gmina Lubsko posiada udziały w następujących spółkach: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Lubsku, Lubskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Lubsku, Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Marszowie.

Gmina Lubsko prowadzi samodzielnie gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej. Za prawidłowe wykonanie budżetu Gminy odpowiada Burmistrz posiadający w tym zakresie określone przepisami prawa kompetencje.

Źródło: Geoportal: www.mapy.lubsko.pl

¹ Dane na podstawie: www.bip.lubsko.pl

2. Nadzór nad działalnością finansową Gminy w roku 2017 i w I kwartale 2018 roku (wyniki badania uchwał)

Zgodnie z przepisami art. 171 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz art. 85 i art. 86 powołanej wyżej ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, regionalne izby obrachunkowe sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Nadzór sprawowany jest na podstawie kryterium legalności, a więc zgodności z obowiązującym prawem.

Przedmiotowy zakres tego nadzoru określają normy prawne ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, a w szczególności jej art. 11 ust. 1. Zgodnie z nim w zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach procedury uchwalania budżetu i jego zmian, budżetu i jego zmian, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa, absolutorium, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

W okresie objętym Raportem Kolegium Izby zbadało 95 uchwał i zarządzeń organów Miasta i Gminy Lubsko. Dotyczyły one:

- uchwalenia budżetu – 2 uchwały,
- zmian budżetu – 62 uchwały i zarządzenia,
- uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej – 3 uchwały,
- zmian wieloletniej prognozy finansowej – 18 uchwał i zarządzeń,
- podatków i opłat lokalnych – 3 uchwały,
- zatwierdzania sprawozdań finansowych – 1 uchwała,
- udzielenia dotacji z budżetu j.s.t – 2 uchwały,
- dotacji udzielanych na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych – 2 uchwały,
- ustalania wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego - 1 uchwała,
- innych zobowiązań zaciąganych przez j.s.t. – 1 uchwała.

W większości zbadanych uchwał i zarządzeń podjętych przez organy Gminy Kolegium Izby nie stwierdziło naruszenia prawa, niemniej 8 uchwał i 1 zarządzenie wymagają szerszego omówienia:

Rok 2017

1. Uchwała Nr XL/207/16 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2017-2030. Kolegium Izby oceniając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały stwierdziło nieistotne naruszenie prawa polegające na nieprawidłowym wykazaniu kwoty długu w WPF w roku 2017 i latach następnych oraz nieistotne naruszenie prawa polegające na wykazaniu innego przeznaczenia nadwyżki budżetu niż spłata kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych w latach 2018-2020 i 2022-2023, w roku 2025 i 2026 oraz w roku 2030. Natomiast spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych (wykazanych w kol. 5.1) były natomiast równe prognozowanym nadwyżkom budżetu we wskazanych latach.

Stosowną uchwałę w tym zakresie Kolegium Izby podjęło na posiedzeniu w dniu 30 stycznia 2017 roku.

2. Uchwała Nr XLI/221/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 25 stycznia 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia trybu udzielenia i rozliczenia dotacji dla szkół i przedszkoli niepublicznych z terenu Gminy Lubsko oraz trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania. Oceniając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały, Kolegium Izby stwierdziło nieważność badanej uchwały w całości z powodu istotnego naruszenia art. 80 ust.4 i art. 90 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (j.t. Dz.U z 2016 r. poz. 1943 z późn.zm) z uwagi na nieprawidłowe zrealizowanie upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 80 ust. 4 i art. 90 ust. 4 wówczas obowiązującej ustawy o systemie oświaty przez Radę Miejską w Lubsku.

Uchwałę w tym zakresie Kolegium Izby podjęło na posiedzeniu w dniu 5 kwietnia 2017 r.

3. Uchwała Nr XLIII/227/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2017. Kolegium Izby oceniając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały stwierdziło nieistotne naruszenie prawa polegające na niezgodności kwoty wykazanej w załączniku nr 4 do uchwały „Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych” w 2017 roku, w dziale 852, rozdziale 85203, w § 2360 z załącznikiem nr 2 do uchwały budżetowej dotyczącym planu wydatków budżetu. Stosowną uchwałę w tym zakresie Kolegium Izby podjęło na posiedzeniu w dniu 27 marca 2017 roku.
4. Zarządzenie Nr 80/z/2017 Burmistrza Lubska z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XL/207/16 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2017-2030. Oceniając zgodność z prawem przedmiotowego Zarządzenia Kolegium Izby stwierdziło nieistotne naruszenie prawa polegające na braku określenia w objaśnieniach przyjętych wartości (stanowiących załącznik nr 2 do Zarządzenia w sprawie zmiany WPF) innego przeznaczenia nadwyżki budżetu niż spłata kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych w 2018 roku. Stosowną uchwałę w tym zakresie Kolegium Izby podjęło na posiedzeniu w dniu 11 sierpnia 2017 r.
5. Uchwała Nr L/257/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Lubsko na 2017 rok. Oceniając zgodność przedmiotowej uchwały z przepisami prawa Kolegium Izby stwierdziło nieistotne naruszenie prawa polegające na nieprawidłowym wskazaniu w załączniku nr 3 do uchwały „Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych” kwoty dotacji w dziale 852, rozdziale 85203 w § 2360 w wysokości 286 568 zł, natomiast z załącznika nr 2 do uchwały „Wydatki budżetu Gminy Lubsko” wynikała kwota 273 888 zł. W badanej uchwale stwierdzono również nieprawidłowość o charakterze nieistotnego naruszenia prawa polegającą na tym, że w załączniku nr 3 do uchwały „Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych” nie wykazano dotacji w dziale 801, rozdziale 80101, w § 2830 w wysokości 20 365,17 zł.
Stosowną uchwałę w tym zakresie Kolegium Izby podjęło na posiedzeniu w dniu 25 września 2017 roku.
6. Uchwała Nr LIV/290/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej na terenie Gminy Lubsko w drodze inkasa oraz wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso. Kolegium Izby oceniając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały stwierdziło nieważność § 3 ust. 3 badanej uchwały o treści: cyt. „Wynagrodzenie za inkaso wypłaca się w terminie 10 dni od dnia przedłożenia do Urzędu Miejskiego w Lubsku rozliczenia pobranej opłaty skarbowej za dany miesiąc – pod warunkiem dokonania terminowej wpłaty pobranej opłaty skarbowej” w części dotyczącej sformułowania cyt. „pod warunkiem dokonania terminowej wpłaty pobranej opłaty skarbowej” z powodu naruszenia art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1827 z późn. zm).
Stosowną uchwałę w tym zakresie Kolegium Izby podjęło na posiedzeniu w dniu 5 lutego 2018 roku.

Rok 2018 (w okresie od 01.01.2018 do 31.03.2018r.)

1. Uchwała Nr LIV/288/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2018. Oceniając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały Kolegium Izby stwierdziło, że wskutek unieważnienia w dniu 16 stycznia 2018 r. postępowania przetargowego na restrukturyzację części zadłużenia Gminy w łącznej kwocie 32 017 164,25 zł nieprawidłowo wskazano w załączniku nr 3 do uchwały budżetowej wielkość planowanych rozchodów na 2018 rok w wysokości 3 701 157 zł, zamiast w wysokości wynikającej z podpisanych umów tj. 6 529 522,48 zł, co skutkowało niespełnieniem przez Gminę Lubsko w 2018 roku relacji, o której stanowi art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
Z uwagi na powyższe Kolegium Izby wyznaczyło Radzie Miejskiej w Lubsku termin do 28 lutego 2018 r., na dokonanie we własnym zakresie zmian mających na celu usunięcie wskazanego wyżej istotnego naruszenia prawa, pod rygorem skutków określonych w przepisach art. 12 ust. 2 powołanej wyżej ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Kolegium Izby podjęło stosowną uchwałę w tym zakresie w dniu 5 lutego 2018 r.
W dniu 30 stycznia 2018 roku Rada Miejska w Lubsku podjęła uchwałę Nr LV/308/18 w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Lubsko na 2018 rok, w której dokonano zmian względem uchwały Nr LIV/288/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2018.

Wobec zachowania przez jednostkę samorządu terytorialnego, po wprowadzonych zmianach w okresie objętym WPF z dnia 19 lutego 2018 roku, relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych i urealnienia kwot rozchodów budżetu z tytułu spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych do wielkości wynikających z projektowanego aneksu do umów kredytowych z Bankiem Ochrony Środowiska oraz zaplanowania zwiększonej spłaty rozchodów w 2018 roku o kwotę 1 778 366 zł, a także urealnienia danych w WPF poprzez zdjęcie kwot wynikających z planowanej restrukturyzacji zadłużenia, do której nie doszło - Kolegium Izby stwierdziło, że pomimo utrzymującej się trudnej sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego - dalsze prowadzenie przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały Nr LIV/288/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2018 - należy uznać za bezprzedmiotowe i na tej podstawie orzekło o jego umorzeniu.

Kolegium Izby podjęło w tym zakresie stosowną uchwałę na posiedzeniu w dniu 2 marca 2018 roku.

2. Uchwała Nr LIV/289/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033. Kolegium Izby, oceniając zgodność przedmiotowej uchwały z przepisami prawa, stwierdziło, że zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Lubsku Nr LIII/283/17 z 29.11.2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na obsługę spłaty i restrukturyzacji zobowiązań Gminy Lubsko - Rada Miejska wyraziła zgodę na sfinansowanie zobowiązań Gminy Lubsko poprzez przejęcie długu przez osobę trzecią w łącznej kwocie 32 017 164,25 zł. Zgodnie z § 3 uchwały spłata przejętego zadłużenia wraz z kosztami jego obsługi nastąpić miała z dochodów własnych budżetu w latach 2018-2033.

W wykonaniu w/w uchwały Burmistrz Miasta i Gminy Lubsko ogłosił postępowanie przetargowe na realizację usługi restrukturyzacji zobowiązań Gminy Lubsko w łącznej kwocie 32 017 164,25 zł. Postępowanie przetargowe zostało unieważnione w dniu 16 stycznia 2018 r. wobec niezłożenia żadnej oferty.

Kolegium Izby wskazało, że w uchwalonej uchwale budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na 2018 rok zaplanowano w załączniku nr 3 do uchwały spłatę rozchodów w wysokości 3 701 157 zł tj. w kwocie uwzględniającej planowaną restrukturyzację zadłużenia, która wskutek unieważnienia przetargu nie doszła do skutku. Kolegium Izby wskazało, że wobec nie podpisania umowy na restrukturyzację zadłużenia rozchody budżetu Miasta i Gminy Lubsko w 2018 roku są nieprawidłowo zaplanowane i powinny stanowić kwotę wynikającą z podpisanych umów kredytowych z bankami tj. kwotę wskazaną w uchwale Nr LIV/289/17 z dnia 28 grudnia 2017 r. Rady Miejskiej w Lubsku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033, która dla roku 2018 wynosiła 6 529 522,48 zł.

Kolegium Izby wskazało również, że relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w badanej uchwale Miasta i Gminy Lubsko byłaby zachowana jedynie wówczas gdyby planowana restrukturyzacja zadłużenia doszła do skutku a równocześnie przy zastosowaniu wyłączeń z indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia na podstawie art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych. W sytuacji gdy przetarg zakończył się wynikiem negatywnym - kwota rozchodów w 2018 roku powinna wynosić 6 529 522,48 zł.

Analogiczna sytuacja dotyczy planowanych w WPF na lata 2018-2033 rozchodów lat kolejnych bowiem w 2019 roku zaplanowano spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji na kwotę 3 327 675 zł, podczas gdy według harmonogramów wynikających z zawartych umów spłata powinna wynosić 7 223 636,38 zł.

Dla roku 2020 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 4 568 721 zł, natomiast z harmonogramów wynikających z zawartych umów wynikała kwota 8 280 115,39 zł.

Dla roku 2021 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 5 616 000 zł, natomiast z harmonogramów wynikających z zawartych umów wynikała kwota 9 096 000 zł.

Dla roku 2022 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 4 790 947 zł, natomiast z harmonogramów wynikających z zawartych umów wynikała kwota 8 630 947,15 zł.

Dla roku 2023 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 4 716 569 zł natomiast z harmonogramów wynikających z zawartych umów wynikała kwota 8 241 804 zł. Dla roku 2024 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 4 917 431 zł, natomiast z harmonogramów wynikających z zawartych umów wynikała kwota 7 173 641 zł.

Mając na względzie to, że w uchwalonej Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033 nadwyżka dla roku 2018 pomiędzy planowanym, a maksymalnym dopuszczalnym wskaźnikiem spłaty zobowiązań, przy uwzględnieniu planowanej restrukturyzacji części zadłużenia i po zastosowaniu wyłączeń z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych dla roku 2018, w ujęciu planistycznym wynosiła jedynie 0,81%, a biorąc pod uwagę przewidywane wykonanie stanowiła 0,58% - to przy prawidłowym zaplanowaniu rozchodów budżetu, przy uwzględnieniu faktu nie przeprowadzenia restrukturyzacji części zadłużenia Gminy (co potwierdziło pismo Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko znak BF.3521.4.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r.) relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych dla roku 2018 nie była dochowana.

Kolegium Izby wskazało również, że nadwyżka pomiędzy planowanym, a maksymalnym dopuszczalnym wskaźnikiem spłaty odniesiona do konieczności zmiany danych w WPF Miasta i Gminy Lubsko na lata 2018-2033 dla kolejnych lat prognozy prowadzi do wniosku, że relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych może być również nie zachowana w Mieście i Gminie Lubsko w kolejnych latach budżetowych, pomimo zastosowania przez Gminę Lubsko wyłączeń ze wskaźnika spłaty, o których stanowi art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych.

Wskazywało na to porównanie nadwyżki maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w latach 2019-2024 z wielkością rozchodów jaka powinna zostać prawidłowo zaplanowana w tych latach w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta i Gminy Lubsko na lata 2018-2033.

Nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym dla roku 2019 po wyłączeniach z art. 243 ust. 3a wynosiła 1,62% a według przewidywanego wykonania 1,39%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 895 961,38 zł.

Dla roku 2020 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym po zastosowaniu wyłączeń z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych wynosiła 1,15% a według przewidywanego wykonania 0,92%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 711 394,39 zł.

Dla roku 2021 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym i według przewidywanego wykonania wynosiła 1,37%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 480 000,00 zł.

Dla roku 2022 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym i według przewidywanego wykonania wynosiła 1,94%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 840 000,15 zł. Dla roku 2023 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym i według przewidywanego wykonania wynosiła 1,14%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 525 235 zł. Dla roku 2024 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym i według przewidywanego wykonania wynosiła 0,53%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 2 256 210 zł.

Zatem na dzień badania przez Kolegium Izby uchwały w sprawie WPF Miasta i Gminy Lubsko na lata 2018-2033 zaplanowane rozchody budżetu nie odpowiadały rzeczywistej wielkości rozchodów jakie powinny być zaplanowane w 2018 roku i latach następnych.

Dodatkowo w rozstrzygnięciu nadzorczym Kolegium Izby wskazało, że Miasto i Gmina Lubsko celem dochowania relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych planuje w WPF na lata 2018-2033 wysokie dochody ze sprzedaży majątku w latach 2018-2026 w łącznej kwocie 20 417 995 zł, (dla roku 2017 plan III kwartału wynosił 2 596 104,00 zł), podczas gdy wykonanie tych dochodów według przewidywanego wykonania za 2017 rok stanowiło 1 520 230 zł. Zatem w tym zakresie planowanie dochodów ze sprzedaży majątku na tak wysokim poziomie w sytuacji możliwego niewykonania dochodów na zakładanym poziomie prowadzić może do dalszego pogorszenia stopnia spełnienia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Stosowną uchwałą w tym zakresie Kolegium Izby podjęło na posiedzeniu w dniu 5 lutego 2018 roku.

3. Uchwała Nr LV/311/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji udzielanych z budżetu Gminy Lubsko dla publicznych i niepublicznych szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego.

Kolegium Izby oceniając zgodność z prawem przedmiotowej uchwały stwierdziło nieważność § 4 zdania pierwszego badanej uchwały oraz załącznika Nr 1 "Wniosek o udzielenie dotacji z budżetu gminy Lubsko na rok....)" części A „Dane o organie prowadzącym:” – w zakresie zwrotu: „Rachunek bankowy właściwy do przekazania należnej dotacji (numer, nazwa i adres banku)” - z powodu istotnego naruszenia przepisów art. 34 ust.1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 2203), a także nieważność § 10 badanej uchwały w zakresie nieprawidłowej klauzuli wejścia w życie uchwały - z powodu istotnego naruszenia przepisów art. 4 ust.1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (j.t. Dz.U. z 2017 r., poz. 1523).

Kolegium Izby podjęło stosowną uchwałę w tym zakresie na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2018 roku.

3. Wyniki działalności opiniodawczej w 2017 roku i w I kwartale 2018 roku

Zakres działalności opiniodawczej Izby wyznacza art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz art. 230 ust. 4 i art. 246 ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych. Składy Orzekające w analizowanym okresie wydały 20 opinii w sprawach:

- możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych - 7 opinii pozytywnych
- projektów uchwał budżetowych jednostki samorządu terytorialnego - 2 opinie (w tym 1 opinia pozytywna z uwagami o projekcie na 2017 r. i 1 opinia z zastrzeżeniem o projekcie na 2018r.);
- informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze - 1 opinia pozytywna z uwagą;
- sprawozdań z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami - 1 opinia pozytywna;
- wniosków komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium - 1 opinia pozytywna;
- projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych - 2 opinie (w tym 1 opinia pozytywna na 2017 rok i 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem - na 2018 r.);
- możliwości sfinansowania deficytu budżetowego przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej - 2 opinie (w tym 1 opinia pozytywna na 2017 rok i 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem na 2018 rok);
- możliwości sfinansowania deficytu budżetowego przedstawionego w uchwale budżetowej - 2 opinie (1 opinia pozytywna na 2017 rok i 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem na 2018 rok);
- prawidłowości planowanej kwoty długu – 2 opinie (1 opinia pozytywna na 2017 rok i 1 opinia pozytywna z zastrzeżeniem na 2018 rok).

Poniżej przedstawiono analizę opinii wydanych przez Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w latach 2017 – I kwartał 2018 roku

Opinie pozytywne dotyczyły:

– możliwości spłaty kredytów i pożyczek planowanych do zaciągnięcia w 2017 r. – 7 opinii

We wszystkich opiniach dotyczących możliwości spłaty kredytów i pożyczek planowanych do zaciągnięcia w 2017 r. Skład Orzekający wskazywał na wysoki poziom długu Miasta i Gminy Lubska, jak również na sytuację występowania zobowiązań wymagalnych budżetu. We wszystkich opiniach dotyczących możliwości spłaty kredytów i pożyczek Skład Orzekający wskazywał, że nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty nad planowanym w latach 2018 - 2019 jest niska. Zatem nawet niewielkie zmiany po stronie dochodów i wydatków związane z realizacją budżetu mogły mieć istotny wpływ na dochowanie relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w roku 2017 i latach następnych. Skład Orzekający wskazał również na konieczność dochowania przez Miasto i Gminę Lubska relacji, o której stanowi art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2017 roku oraz kolejnych latach budżetowych.

W wydawanych opiniach Skład Orzekający wskazywał ponadto na konieczność monitorowania sytuacji finansowej Miasta i Gminy przez jej organy w aspekcie oceny zdolności jednostki do zaciągania nowych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek i możliwości ich spłaty w kolejnych latach budżetowych, mając na względzie wysoki poziom długu jednostki, a także wskazywał na konsekwencje prawne niedochowania relacji wynikającej z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Mając na uwadze określone w uchwale budżetowej na 2017 r. upoważnienie oraz limity zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, a także w związku z informacjami (przekazanymi przez Gminę, m.in. w związku z wycofaniem wniosku o wydanie opinii o możliwości spłaty kredytu długoterminowego) o problemach z pozyskaniem kredytów bankowych (unieważnienie przetargu w związku z brakiem wpływu ofert), na podstawie art. 78 ustawy o samorządzie gminnym, Izba zażądała (pismem z dnia 22.09.2017 r.) od Burmistrza Lubska wyjaśnień dotyczących podpisanych umów i faktycznie zaciągniętych zobowiązań.

W odpowiedzi na ww. pismo, Burmistrz Lubsko przekazał stosowną informację dotyczącą zaciągniętych i planowanych na 2017 r. zobowiązań z tytułu kredytów długoterminowych (z uwzględnieniem zobowiązań planowanych do zaciągnięcia w transzach - uruchamianych w części dopiero w 2018 r.).

- **projektu wieloletniej prognozy finansowej Miasta i Gminy Lubsko na lata 2017–2030 przedstawionego wraz z projektem uchwały budżetowej Gminy na 2017 rok. – 1 opinia.**

W wyżej wymienionej opinii Skład Orzekający wskazał na konieczność dochowania relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych we wszystkich latach objętych Wieloletnią Prognozą Finansową Miasta i Gminy Lubsko. Skład Orzekający wskazał również na konieczność stałego monitorowania sytuacji finansowej Miasta i Gminy Lubsko w aspekcie możliwości uchwalania budżetu i WPF na kolejne lata budżetowe i możliwości zaciągania nowych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz ich spłaty w kolejnych latach budżetowych wobec wysokiego poziomu długu i przy równoczesnym obowiązku zachowaniu relacji, o której stanowi art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych. Skład Orzekający wskazał również, że niezachowanie ww. relacji może skutkować podjęciem przez Kolegium Izby działań prawnych określonych w art. 240a lub 240b ustawy o finansach publicznych.

- **możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie w uchwały budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na 2017 rok – 1 opinia.**
- **prawidłowości planowanej kwoty długu Miasta i Gminy Lubsko w latach 2017–2030 wynikająca z zaciągniętych i planowanych zobowiązań – 1 opinia.**
- **możliwości sfinansowania deficytu budżetu przedstawionego w uchwale budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na rok 2017 – 1 opinia.**
- **sprawozdania z wykonania budżetu Miasta i Gminy Lubsko za rok 2016 przedstawionego przez Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko - 1 opinia.**

W powyższej opinii Skład Orzekający wskazał, że dług Miasta i Gminy na koniec 2016 roku ukształtował się na bardzo wysokim poziomie 65 802 313,88 złotych, odpowiadając 89,1% pozyskanych dochodów budżetu w roku 2016. Skład Orzekający wskazał również na konieczność stałego monitorowania sytuacji finansowej Miasta i Gminy Lubsko przez organy Gminy, w tym w aspekcie zaciągania nowych przychodów z tytułu kredytów, pożyczek, czy emisji papierów wartościowych i możliwości ich późniejszej spłaty, tak aby jednostka samorządu terytorialnego nie tylko mogła terminowo regulować swoje zobowiązania, ale również, aby zachowanie relacji z art. 242 i 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie było zagrożone w 2017 roku i kolejnych latach budżetowych. Skład Orzekający stwierdził, że na koniec 2016 roku – nie wystąpiły zobowiązania wymagalne Miasta i Gminy. Należności wymagalne wyniosły natomiast 11 936 551,92 złotych.

Skład Orzekający wskazał ponadto na konieczność intensyfikacji przez organy Miasta i Gminy działań prawnych i faktycznych zmierzających do wyegzekwowania należności wymagalnych budżetu Miasta i Gminy Lubsko.

- **wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Lubsku o udzielenie absolutorium dla Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko z tytułu wykonania budżetu za 2016 rok - 1 opinia.**

Opinie pozytywne z uwagami dotyczyły:

- **projektu uchwały budżetowej na 2017 r. wraz z uzasadnieniem – 1 opinia.**

Uwagi Składu Orzekającego zawarte w opinii o projekcie uchwały budżetowej na 2017 rok dotyczyły ustalenia w § 3 ust. 4 lit d części normatywnej projektu uchwały budżetowej Miasta i Gminy Lubsko limitu zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, w tym na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE w wysokości 589 043 zł. W części normatywnej projektu uchwały udzielono również Burmistrzowi Miasta i Gminy Lubsko upoważnienia do zaciągania kredytów i pożyczek na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w wysokości 589 043 zł. W załączniku nr 3 do projektu nie zaplanowano jednak przychodów w § 903 w takiej wysokości o jakiej stanowi limit oraz udzielone upoważnienie.

Skład Orzekający wskazał również na zasadność weryfikacji wielkości zaplanowanej rezerwy na zarządzanie kryzysowe. Skład Orzekający zwrócił ponadto uwagę, że w § 11 części normatywnej projektu uchwały budżetowej upoważniono Burmistrza do zaciągania zobowiązań w wysokości 5 000 000 zł, natomiast w podstawie prawnej uchwały powołano art. 18 ust. 2 pkt 10 ustawy o samorządzie gminnym, z którego wynika, że upoważnienie to określa wysokość sumy, do której wójt (analogicznie Burmistrz) może samodzielnie zaciągać zobowiązania. Zatem należałoby uzupełnić zapis w tym upoważnieniu o to sformułowanie.

Skład Orzekający sformułował ponadto uwagę dotyczącą zapisu w § 10 ust. 1 pkt 2 projektu, w którym Rada upoważniła Burmistrza do zaciągania kredytów i pożyczek o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2- 4 ustawy o finansach publicznych do wysokości 8 342 693 zł, a następnie w § 10 ust. 1 pkt 3 powtórzyła upoważnienie dotyczące wyprzedzającego finansowania działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE w kwocie 589 043 zł, które to upoważnienie mieściło się w udzielonym już wcześniej upoważnieniu dla Burmistrza, bowiem zawiera się w art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, o którym mowa była w § 10 ust. 1 pkt 2 części normatywnej projektu uchwały budżetowej.

– **informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2017 r. – 1 opinia.**

Uwaga zawarta w opinii, o której mowa wyżej dotyczyła tego, że według stanu na dzień 30 czerwca 2017 r. Miasto i Gmina Lubsko posiadało zobowiązania wymagalne w wysokości 427 115,13 zł. Należności wymagalne stanowiły natomiast kwotę 12 278 125,29 zł. W ocenie Składu Orzekającego, Miasto i Gmina Lubsko, działając poprzez swoje Organy (stanowiący oraz wykonawczy) powinno wdrożyć środki prawne w celu jak najszybszego wyegzekwowania należności wymagalnych budżetu Miasta i Gminy. Skład Orzekający zwrócił również uwagę, że zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Zatem Miasto i Gmina Lubsko powinno terminowo regulować swoje zobowiązania i nie dopuszczać do powstania zobowiązań wymagalnych budżetu.

Ponadto Skład Orzekający wskazał w opinii, że na koniec I półrocza 2017 roku Miasto i Gmina Lubsko posiadało dług w wysokości 66 129 506,78 zł. Skład Orzekający zwrócił uwagę, że Miasto i Gmina Lubsko mając na względzie spłatę oraz wydatki na obsługę długu w 2017 roku i kolejnych latach budżetowych powinno każdorazowo analizować kwestię zaciągania nowych zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, czy emisji papierów wartościowych, w aspekcie możliwości ich spłaty i zachowania relacji z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych w kolejnych latach budżetowych.

Opinie pozytywne z zastrzeżeniem dotyczyły:

- **opinii o przedłożonym projekcie uchwały budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na 2018 rok wraz z uzasadnieniem – 1 opinia,**
- **opinii o projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Lubsko na lata 2018 – 2033 – 1 opinia,**
- **opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie w uchwały budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na 2018 rok.**

Zastrzeżenia sformułowane w wyżej wymienionych opiniach dotyczyły możliwego wystąpienia w Mieście i Gminie Lubsko niespełnienia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku, na co Burmistrz Miasta i Gminy Lubsko wskazał wprost w objaśnieniach przyjętych wartości do projektu WPF na lata 2018-2033. Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Lubsku Nr LIII/283/17 z 29.11.2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na obsługę spłaty i restrukturyzacji zobowiązań Gminy Lubsko - Rada Miejska wyraziła zgodę na sfinansowanie zobowiązań Gminy Lubsko poprzez przejście długu przez osobę trzecią w łącznej kwocie 32 017 164,25 zł. Zgodnie z § 3 uchwały spłata przejętego zadłużenia wraz z kosztami jego obsługi nastąpić miała z dochodów własnych budżetu w latach 2018-2033. Z uwagi na powyższe w projekcie WPF kolumnie 5.1 „Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek i wykup papierów wartościowych” zaplanowano wielkości wynikające z zaplanowanej subrogacji. Natomiast w kolumnie 14.1 „Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych” wprowadzono kwoty spłat rat kapitałowych wynikające z podpisanych umów. Dodatkowo wskazać należy, że przed podjęciem uchwały w sprawie restrukturyzacji zobowiązań Gminy jednostka samorządu terytorialnego korzystała z wyłączeń ze wskaźnika spłaty na podstawie art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych.

Ponadto wskazać należy, że Miasto i Gmina Lubsko celem dochowania relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych planowała w projekcie WPF na lata 2018-2033 wysokie dochody ze sprzedaży majątku w latach 2018-2026 w łącznej kwocie 20 417 995,00 zł, podczas gdy wykonanie tych dochodów w 2016 r. stanowiło jedynie 1 489 617,93 zł. Planowana restrukturyzacja zadłużenia dotyczyła jedynie części długu i nie obejmowała całości zobowiązań Gminy z tytułu kredytów i pożyczek. Jej realizacja w ocenie Składu Orzekającego nie rozwiązywała również problemu pogłębiającego się zadłużenia Jednostki i realnego niebezpieczeństwa wystąpienia trudności ze spłatą własnych zobowiązań przez Gminę Lubsko.

Skład Orzekający stwierdził również, że w 2018 roku Gmina planuje zaciągnąć kolejne kredyty długoterminowe w wysokości 8 753 588 zł. Natomiast kwota długu prognozowana na koniec 2017 roku w wysokości 68 754 725 zł, według projektu WPF, po restrukturyzacji zwiększyłaby się na koniec 2018 roku do kwoty 72 538 791,00 zł. Zatem jedynym realnym skutkiem przeprowadzenia restrukturyzacji byłoby zachowanie relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych i możliwość uchwalenia budżetu i Wieloletniej Prognozy Finansowej na 2018 rok. Planowana restrukturyzacja długu w ocenie Składu Orzekającego mogła okazać się niewystarczająca dla zachowania przez Miasto i Gminę Lubsko relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, bowiem pomimo planowanej subrogacji długu nadwyżka między planowanym wskaźnikiem spłaty, a dopuszczalnym wskaźnikiem spłaty jest niewielka i wynosi: w roku 2018 – 0,70%, w 2019 -0,47% i 2020 – 0,76%. Skład Orzekający podkreślił również, że planowana nadwyżka bieżąca budżetu w 2018 wynosiła tylko 470 531,00 zł.

Skład Orzekający zwrócił uwagę, że Jednostka, poprzez planowaną restrukturyzację zadłużenia, wydłużała okres spłaty tylko o 3 lata, co nie pozwalało objąć restrukturyzacją całości posiadanego długu i budziło wątpliwość co do zasadności takiej operacji na długu. Wskutek jej przeprowadzenia sytuacja Gminy nie ulegała poprawie, gdyż planowane były do zaciągnięcia w 2018 roku kolejne kredyty z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu w wysokości 3 784 066 zł i na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 4 969 522 zł. Stare zobowiązania nie zostały zatem objęte planowaną subrogacją i, aby je spłacać jednostka samorządu nawet po dokonaniu planowanej subrogacji, musiałaby zaciągać kolejne kredyty komercyjne, nie mogąc samodzielnie finansować ich spłaty. Gmina nie posiadała również możliwości, aby na podstawie przygotowanego projektu budżetu na 2018 rok, nie finansować deficytu inaczej jak z nowych kredytów.

Skład Orzekający wskazał, że pomimo tak trudnej sytuacji finansowej Gmina Lubsko nie ograniczyła swoich planów inwestycyjnych, mimo planowanej subrogacji - zadłużenie wzrasta w 2018 roku, zwiększają się wydatki na obsługę długu – co z jednej strony było związane z wydłużeniem terminu spłaty części zobowiązań oraz z obsługą nowych kredytów planowanych do zaciągnięcia w 2018 roku, które również Gmina będzie musiała spłacać w kolejnych latach budżetowych.

W dołączonych do projektu WPF objaśnieniach przyjętych wartości organ wykonawczy Gminy Lubsko wskazał wprost: *„Zadłużenie Gminy w roku 2018 wzrośnie w stosunku do roku 2017. Wynika to z zaplanowania zadań inwestycyjnych finansowanych głównie z budżetu Unii Europejskiej. Planuje się zaciągnięcie kredytów i pożyczek na zabezpieczenie wkładu własnego do projektów. W 2018 roku planuje się zaciągnięcie kredytu komercyjnego na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz pokrycie planowanego deficytu budżetu”*. Skład Orzekający szacował, że łączne wydatki związane z obsługą zadłużenia po subrogacji wraz z nowymi kredytami planowanymi w roku 2018 wzrosły w porównaniu z wielkościami opartymi na podstawie danych z WPF z 25 października 2017 r. (ostatnia zmiana WPF Gminy przed zaplanowaniem subrogacji) o 3 664 626 zł., a z tytułu odsetek i dyskonta określonych w 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych o 2 719 626 zł.

Skład Orzekający zwrócił uwagę, że z załączonego projektu budżetu na 2018 rok nie wynikają żadne inne działania oszczędnościowe, zwiększające dochody lub ściągalność należności Gminy, czy też działania reorganizacyjne w zakresie funkcjonowania urzędu i jednostek organizacyjnych, które miałyby na celu poprawę sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Jednostka samorządu terytorialnego nie zrezygnowała również z wydatków nieobligatoryjnych, z udzielania dotacji dla organizacji pozarządowych czy z wyodrębniania funduszu sołectkiego.

Ponadto z opublikowanej (w dniu 7 grudnia 2017 r.) w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Lubsko SIWZ do subrogacji wynikało, że Gmina przewidywała możliwość wydłużenia spłaty subrogowanego zobowiązania, co oznaczało w przypadku zmiany umowy subrogacyjnej dalsze pogłębianie się zadłużenia i rozciągnięcie go w czasie na kolejne lata przy zwiększonych wydatkach związanych z jego obsługą po stronie Gminy.

Skład Orzekający wskazał również, że planowane po subrogacji wielkości spłat muszą znaleźć odzwierciedlenie w umowie zawartej z bankiem po przeprowadzonej procedurze przetargowej. Jeżeli do

podpisania umowy nie dojdzie Gmina zmuszona będzie zmienić WPF tak, aby był on realistyczny i prezentował jej aktualną sytuację – również w zakresie dochowania relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i kolejnych latach budżetowych. W przypadku niedochowania przez Gminę Lubsko relacji z art. 243 ust. 1 lub z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych Kolegium Izby podejmie działania prawne wskazane w art. 240a lub 240b ustawy o finansach publicznych.

Skład Orzekający zgłosił ponadto uwagę dotyczącą nie wyodrębnienia w części normatywnej projektu uchwały budżetowej Miasta i Gminy Lubsko dochodów związanych z gromadzeniem środków z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków ponoszonych na zadania z zakresu gospodarki odpadami. Miasto i Gmina Lubsko uzyskuje środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 2 450 000 zł.

W wydanej opinii wskazano również, że w załączniku nr 8 do projektu uchwały budżetowej „Dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych w 2018” dotacje w § 2830 „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych” ujęto w kategorii dotacji podmiotowych.

Skład Orzekający wskazał ponadto, że upoważnienie dla Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko do zaciągania kredytów i pożyczek wskazane w § 10 pkt 2 projektu uchwały budżetowej, obejmujące zaciąganie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek z art. 89 ust. 1 pkt 4 (na wyprzedzające finansowanie działań z udziałem środków UE) nie ma odzwierciedlenia w limitach, o których stanowi § 3 ust. 4 projektu budżetu, bowiem nie wskazano w nim limitu na wyprzedzające finansowanie działań z udziałem środków UE.

Skład Orzekający wskazał również, że ani w części normatywnej (§ 8 projektu budżetu) ani w załączniku o wydatkach ani w uzasadnieniu nie wskazano w jakich działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji wydatków planowane było wydatkowanie środków z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska. Miało to o tyle istotne znaczenie, że środki te stanowią „pieniądz znaczony” i mogą zostać wydatkowane wyłącznie na cele określone w art. 400 do 400a ustawy Prawo ochrony środowiska.

- **opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Miasta i Gminy Lubsko w latach 2018 – 2033 – 1 opinia.**
- **o możliwości sfinansowania deficytu budżetu przedstawionego w uchwale budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na rok 2018 – 1 opinia.**

Zastrzeżenie Składu Orzekającego zawarte w powyższych opiniach dotyczyło sytuacji powstałej w Mieście i Gminie Lubsko po dniu 16 stycznia 2018 roku, tj. po unieważnieniu postępowania przetargowego na usługę restrukturyzacji części zobowiązań Gminy na łączną kwotę 32 017 164,25 zł. Zarówno w uchwale budżetowej Gminy Lubsko, jak i w uchwalonej Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy prezentowane na dzień wydania opinii były wielkości z uwzględnieniem planowanej restrukturyzacji, co powodowało niezgodność danych wykazanych w kolumnie 5.1 „Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek i wykup papierów wartościowych” dla roku 2018 z danymi wykazanymi dla tego roku w kolumnie 14.1 „Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych”. Prowadziło to do niespełnienia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w 2018 roku i mogło powodować niespełnienie relacji w latach następnych wskutek niezgodności danych wykazanych w kolumnie 5.1 z danymi wykazanymi w kolumnie 14.1 WPF Gminy Lubsko w latach 2018-2024.

Skład Orzekający wskazał, że w uchwalonej uchwale budżetowej Miasta i Gminy Lubsko na 2018 rok zaplanowano w załączniku nr 3 spłatę rozchodów w wysokości 3 701 157 zł, tj. w kwocie uwzględniającej planowaną restrukturyzację zadłużenia, która wskutek unieważnienia przetargu nie doszła do skutku. Skład Orzekający wskazał, że wobec nie podpisania umowy na restrukturyzację zadłużenia rozchody budżetu Miasta i Gminy Lubsko są nieprawidłowo zaplanowane i powinny stanowić kwotę nie 3 701 157 zł, lecz kwotę wynikającą z podpisanych umów kredytowych z bankami, tj. kwotę wskazaną w kolumnie 14.1 uchwały Nr LIV/289/17 z dnia 28 grudnia 2017 r. Rady Miejskiej w Lubsku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033, która dla roku 2018 wynosi 6 529 522,48 zł.

Skład Orzekający podniósł również, że relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych byłaby zachowana w 2018 roku jedynie wówczas - gdyby planowana restrukturyzacja zadłużenia doszła do skutku, a równocześnie przy zastosowaniu wyłączeń z indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, zgodnie z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych.

W sytuacji, w której przetarg zakończył się wynikiem negatywnym kwota rozchodów w 2018 roku powinna być zgodna z dotychczas obowiązującym harmonogramem spłat i wynosić 6 529 522,48 zł. Analogiczna sytuacja dotyczyła rozchodów planowanych w WPF na lata 2018-2033. W 2019 roku zaplanowano spłaty kredytów i pożyczek zgodnie z zaplanowaną restrukturyzacją (w kwocie 3 327 675 zł), podczas gdy z kolumny 14.1 WPF, dotyczącej spłaty zobowiązań z tytułu zaciągniętych już kredytów i pożyczek, wynikało, że spłata powinna wynosić 7 223 636,38 zł. Jednocześnie dla roku 2020 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 4 568 721 zł, natomiast z kolumny 14. 1 WPF wynikała kwota 8 280 115,39 zł. Dla roku 2021 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 5 616 000 zł, natomiast z kolumny 14. 1 WPF wynikała kwota 9 096 000 zł. Dla roku 2022 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 4 790 947 zł, natomiast z kolumny 14.1 WPF wynikała kwota 8 630 947,15 zł. Dla roku 2023 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 4 716 569 zł, natomiast z kolumny 14.1 WPF wynika kwota 8 241 804 zł. Dla roku 2024 spłaty kredytów i pożyczek według zaplanowanej restrukturyzacji zadłużenia zaplanowano w wysokości 4 917 431 zł, natomiast z kolumny 14.1 WPF wynika kwota 7 173 641 zł.

Mając na względzie, że w uchwalonej Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033 nadwyżka pomiędzy planowanym, a maksymalnym dopuszczalnym wskaźnikiem spłaty zobowiązań, przy uwzględnieniu planowanej restrukturyzacji części zadłużenia i po zastosowaniu wyłączeń z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych dla roku 2018 w ujęciu planistycznym wynosiła jedynie 0,81%, a biorąc pod uwagę przewidywane wykonanie stanowiła 0,58% - Skład Orzekający stwierdził, że przy prawidłowym zaplanowaniu rozchodów budżetu przy uwzględnieniu faktu nie dojścia do skutku restrukturyzacji części zadłużenia Gminy (co potwierdziło pismo Burmistrza Miasta i Gminy Lubsko znak: BF.3521.4.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r.) relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych dla roku 2018 nie zostanie dochowana.

Skład Orzekający wskazał również, że nadwyżka pomiędzy planowanym, a maksymalnym dopuszczalnym wskaźnikiem spłaty, odniesiona do danych w WPF na lata 2018-2033, w kolumnie 5.1 dla kolejnych lat prognozy prowadzi do wniosku, że relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych może być również nie zachowana w Mieście i Gminie Lubsko, pomimo zastosowania wyłączeń ze wskaźnika spłaty, o których stanowi art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych. Wskazywało na to porównanie nadwyżki maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w latach 2019-2024 z wielkością rozchodów jaka powinna zostać prawidłowo zaplanowana w tych latach w kolumnie 5.1 Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Lubsko na lata 2018-2033.

Nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym dla roku 2019 po wyłączeniach z art. 243 ust. 3a wynosiła 1,62%, a według przewidywanego wykonania 1,39%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały w kolumnie 5.1 zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 895 961,38 zł. Dla roku 2020 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym po zastosowaniu wyłączeń z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych wynosiła 1,15%, a według przewidywanego wykonania 0,92%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały w kolumnie 5.1 zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 711 394,39 zł. Dla roku 2021 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym i według przewidywanego wykonania wynosiła 1,37%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały w kolumnie 5.1 zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 480 000 zł. Dla roku 2022 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym i według przewidywanego wykonania wynosiła 1,94%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały w kolumnie 5.1 zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 840 000,15 zł. Dla roku 2023 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym i według przewidywanego wykonania wynosiła 1,14%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały w kolumnie 5.1 zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 3 525 235 zł. Dla roku 2024 nadwyżka maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty w ujęciu planistycznym i według przewidywanego wykonania wynosiła 0,53%. Natomiast rozchody dla tego roku zostały w kolumnie 5. 1 zaniżone względem rozchodów wynikających z zawartych umów o kwotę 2 256 210 zł.

Zatem rozchody budżetu wynikające z uchwały w sprawie WPF Miasta i Gminy Lubsko na lata 2018-2033 nie odpowiadały rzeczywistej wielkości rozchodów jakie powinny być zaplanowane w 2018 roku i latach następnych (zgodnie z zawartymi umowami).

Dodatkowo Skład Orzekający wskazał, że Miasto i Gmina Lubsko celem dochowania relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych - planowało w WPF na lata 2018-2033 wysokie dochody ze

sprzedaży majątku w latach 2018-2026, w łącznej kwocie 20 417 995 zł,(dla roku 2017 plan III kwartału wynosił 2 596 104,00 zł), podczas gdy wykonanie dochodów z tego tytułu według przewidywanego wykonania za 2017 rok stanowiło 1 520 230 zł. Planowanie dochodów ze sprzedaży majątku na tak wysokim poziomie, w sytuacji możliwego niewykonania dochodów na zakładanym poziomie prowadzić mogło - w ocenie Składu Orzekającego wyrażonej w opinii - do dalszego pogorszenia stopnia spełnienia relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Uzasadnieniem dla zastrzeżenia Składu Orzekającego, niezależnie od wskazanych wyżej danych, była informacja zawarta w przyjętych przez Miasto i Gminę Lubsko objaśnieniach przyjętych wartości uchwalonej WPF na lata 2018-2033, gdzie wprost wskazano, że cyt. *"W związku z dużym zadłużeniem Gminy i ryzykiem niespełnienia wskaźnika wynikającego z art. 243 ufp, w roku 2018 Gmina planuje wprowadzenie subrogacji zadłużenia, dlatego w kolumnie 5.1 Wieloletniej Prognozy Finansowej spłaty rat kredytów i pożyczek zaplanowano w wysokościach wynikających z zaplanowanej subrogacji. Natomiast w kolumnie 14.1 WPF wprowadzono kwoty spłat rat kapitałowych wynikających z podpisanych umów"*.

W ocenie Składu Orzekającego w sytuacji, gdy zaplanowana restrukturyzacja części zadłużenia zakończyła się wynikiem negatywnym i postępowanie przetargowe zostało unieważnione - dane prezentowane w kolumnie 5.1 WPF powinny odpowiadać danym prezentowanym w kolumnie 14.1, a więc wskazywać rzeczywistą wielkość spłaty rozchodów w 2018 roku i kolejnych latach, które obejmowała planowana restrukturyzacja zadłużenia. Dopiero dokonanie tej operacji spowodowałoby możliwość realnej oceny czy przy planowanej wielkości dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów na 2018 rok i lata kolejne Miasto i Gmina Lubsko będzie spełniała relację z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, czy też konieczna będzie taka zmiana budżetu i WPF, aby relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych została zachowana. W zaistniałej sytuacji na dzień wydania opinii w ocenie Składu Orzekającego Miasto i Gmina Lubsko powinno było dokonać takich działań w zakresie zmiany budżetu (wielkości rozchodów) i WPF aby relacja z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych została zachowana w 2018 roku i kolejnych latach budżetowych. Z pisma przedstawionego przez Gminę Regionalnej Izbie Obrachunkowej w dniu 30 stycznia 2018 roku wynikało, że Gmina prowadzi negocjacje z Bankiem Ochrony Środowiska dotyczące zmiany harmonogramów spłaty trzech kredytów oraz negocjacje dotyczące wydłużenia terminu uruchomienia transz kredytu udzielonego na podstawie umowy z dnia 30.06. 2017 r. Procedura rozpatrzenia wniosku w tym zakresie miała zostać zakończona do 9 lutego 2018 r. Skład Orzekający wskazał, że o ile po tym terminie Gmina pomimo podjętych działań nie będzie spełniała relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych - może zostać wezwana przez Kolegium Izby do opracowania programu postępowania naprawczego w rozumieniu art. 240a ustawy o finansach publicznych.

W okresie objętym Raportem (tj. od 01.01.2017 r. do 31.03.2018 r.) do Kolegium Izby nie wpłynęły odwołania od opinii wydanych przez Składy Orzekające.

4. Wyniki przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Zielonej Górze kontroli gospodarki finansowej Gminy Lubsko (w okresie od 01.01.2017 r. do 31.03.2018 r.)

4.1. Rodzaje kontroli

W okresie od 3 stycznia do 30 kwietnia 2018 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze przeprowadziła w Gminie Lubsko kontrolę kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych obejmującą 2017 rok. W uzasadnionych przypadkach okres kontroli został rozszerzony. Wyniki kontroli zostały udokumentowane protokołem podpisanym w dniu 30 kwietnia 2018 r.

4.2. Wyniki kontroli

W toku ww. kontroli kompleksowej stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W zakresie uregulowań wewnętrznych kontrola wykazała, że zawarta w dniu 29.12.2016 r. umowa **na bankową obsługę budżetu Gminy nie obejmowała jej jednostek organizacyjnych** z wyjątkiem Urzędu, co stanowi naruszenie art. 264 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).
2. W zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych kontrolujący stwierdzili, że zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej Urzędu jako jednostki budżetowej za rok obrotowy 2017 zostało sporządzone 29 dni po terminie, wynikającym z art. 24 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.). Zestawienie sald kont ksiąg pomocniczych sporządzono 24 dni po terminie, wynikającym z art. 18 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
3. W zakresie ewidencjonowania kosztów usług obcych nie będących kosztami inwestycyjnymi stwierdzono, ewidencjonowanie kosztów dotyczących świadczenia usług w zakresie poprawy jakości i efektywności oświetlenia dróg publicznych, na koncie 080 „Środki trwale w budowie (inwestycje)”, zamiast na koncie 402 „Usługi obce”, co jest niezgodne z zasadami ewidencji, wynikającymi z załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 760).
4. Kontrolujący stwierdzili, że wydatki i koszty związane ze świadczeniem usług w zakresie eksploatacji punktów świetlnych, konserwacji oświetlenia oraz usuwania awarii ujęto w księgach rachunkowych w paragrafie 4270 „Zakup usług remontowych”, zamiast w paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych”, co narusza postanowienia załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.). Wydatki poniesione na usługi obce będące wydatkami bieżącymi zaklasyfikowano w paragrafie 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” jako wydatek majątkowy, zamiast w paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych” jako wydatek bieżący, co narusza art. 236 ust. 2-4 ustawy o finansach publicznych oraz przepisy załącznika nr 4 do rozporządzenia w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
5. W zakresie rozliczenia dotacji celowych kontrolujący ustalili, że 31.12.2017 r. ujęto środki z dotacji celowych podlegające zwrotowi do budżetu państwa w następnym roku budżetowym w łącznej kwocie 462 235,01 zł na koncie 140 „Środki pieniężne w drodze”, zamiast na koncie 224 „Rozrachunki budżetu”, co było niezgodne z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

6. W zakresie prowadzenia ewidencji na koncie 224 kontrolujący wykazali, że dotacje udzielone podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w łącznej kwocie 55 483,58 zł, ujęto na jednym koncie analitycznym do konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”, co było niezgodne z zasadami ewidencji, wynikającymi z załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Kontrola ewidencji zaangażowania wydatków wykazała, że zobowiązania wynikające z umowy na wykonanie usługi w zakresie dowozów szkolnych dzieci i młodzieży do placówek oświatowych na terenie Gminy Lubsko w kwocie 485 350,00 zł oraz z umowy na wykonanie usługi w zakresie odbioru i transportu zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów selektywnie zebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Lubsko w kwocie 1 036 800,00 zł, zaciągnięte w roku 2017 i przypadające do zapłaty w roku 2018 nie zostały ujęte na stronie Ma konta 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”. Powyższym naruszono art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych oraz przepisy załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
8. W zakresie kontroli realizacji dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych kontrolujący ustalili, że w 1 przypadku podatnik w załączniku do deklaracji ZN-1/B na podatek od nieruchomości za 2017 r. wskazał tytuły zwolnienia niezgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1785 z późn. zm.) oraz postanowieniami uchwały Nr XV/110/11. Organ podatkowy nie spełnił wymogów określonych w art. 272 pkt 2 oraz art. 274 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.) i nie wezwał podatnika do złożenia korekty deklaracji.
9. W badanym okresie kontrolujący stwierdzili, że w celu uzupełnienia brakujących środków pieniężnych sfinansowano wydatki i rozchody budżetu roku 2017 r. ze środków z niewykorzystanych dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa podlegających zwrotowi do końca roku 2017 w kwocie 461 942,08 zł oraz ze środków z części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej w grudniu 2017 r. na styczeń 2018 r. w łącznej kwocie 954 738,01 zł. Wydatkowanie w grudniu części oświatowej subwencji ogólnej przeznaczonej na styczeń narusza art. 211 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 3 ust. 1 i art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1453 z późn. zm.). Sfinansowanie rozchodów z innych źródeł niż wskazanych przez organ stanowiący narusza postanowienia uchwały Nr LIV/296/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r w sprawie zmiany uchwały budżetowej Gminy Lubsko na rok 2017.
10. Organ wykonawczy Gminy dopuścił do sytuacji, w której otrzymane z budżetu państwa środki z dotacji celowej na realizację zadań zleconych Gminie w następujących działach 801 - Oświata i wychowanie (rozdziały: 80101, 80104, 80110, 80150), 852 – Pomoc społeczna (rozdziały: 85214, 85215, 85216, 85219, 85228, 85231), 854 Edukacyjna opieka wychowawcza – (rozdział: 85415), 855 Rodzina - (rozdziały: 85501, 85502, 85503, 85505) niewykorzystane do końca roku 2017 w łącznej kwocie 461 942,08 zł, przeznaczone zostały niezgodnie z celem ich udzielania. Od 28 do 31 grudnia 2017 r. ze środków pochodzących z ww. dotacji celowych zapłacono raty kapitałowe kredytów, dokonano zwrotu nadpłaty z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami oraz przekazano te środki na wydatki jednostek budżetowych. Następnie w styczniu 2018 r. zwrócono niewykorzystaną część dotacji, zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, tj. do 31 stycznia 2018 r. na rachunek Urzędu Wojewody Lubuskiego. Zgodnie z art. 126 ustawy o finansach publicznych dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.

11. Kontrola terminowości regulowania zobowiązań wykazała, że spłaty rat kapitałowych z tytułu 10 zaciągniętych kredytów i 1 pożyczki w łącznej kwocie 350 420,04 zł oraz rat odsetkowych z tytułu 8 kredytów w łącznej kwocie 87 602,54 zł dokonano 10 dni po terminach ich płatności wynikających z zawartych umów. W związku z opóźnieniami zapłacono odsetki karne w łącznej kwocie 713,16 zł. Wynagrodzenie wykonawcy za usługi wywozu i zagospodarowania odpadów komunalnych świadczone w lutym, kwietniu, maju, lipcu i grudniu 2017 r. w łącznej kwocie 373 033,00 zł zostało wypłacone po terminie wynikającym z umowy. Opóźnienia wyniosły od 2 do 75 dni. Powyższe jest niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
12. W zakresie badania wydatków budżetowych kontrolujący stwierdzili, że w 2017 r. jednostka uregulowała zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy za pracowników Urzędu Miasta i Gminy Lubsko za czerwiec i grudzień w łącznej kwocie 286 037,64 zł po terminie określonym w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 z późn. zm.), art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 z późn. zm.) i art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm.). Opóźnienie w zapłacie ww. składek wyniosło od 1 do 3 dni, co skutkowało zapłatą odsetek w wysokości: 124,00 zł. Stwierdzono dokonanie nieterminowych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za czerwiec i lipiec 2017 r. w łącznej wysokości 8 548,00 zł, czym naruszono art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 511 z późn. zm.). Opóźnienie w zapłacie ww. wpłat wyniosło od 1 do 2 dni.
13. Kontrola poddano zagadnienia dotyczące zadłużenia Gminy Lubsko, w tym zgodności ze stanem faktycznym przyjętych rozchodów w wieloletniej prognozie finansowej. Z ustaleń kontroli wynika, że w prognozie przyjętej uchwałą Nr LVII/320/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033, spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczki planowane na rok 2018 zostały zawyżone o 20 000,00 zł w stosunku do kwoty ustalonej na podstawie zawartych umów oraz faktycznego stanu zobowiązań. W związku z powyższym doszło do naruszenia art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.
14. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033 przyjętej uchwałą Nr LVI/313/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 19 lutego 2018 r w kolumnie 5.1.1.2 wykazano wyłączenia spłat kredytów i pożyczki przeznaczonych na sfinansowanie wkładu własnego następujących projektów: „Budowa hali sportowo-widowiskowej i kręgielni w Lubsku”, „Budowa łącznika i wykonanie termomodernizacji budynku głównego Szkoły Podstawowej nr 2 w Lubsku”, „Budowa świetlicy wiejskiej we wsi Dłużek, gmina Lubsko, „Przebudowa ulicy Warszawskiej w Lubsku na odcinku 956 m”, „Stworzenie warunków dla funkcjonowania strefy przemysłowej w Gminie Lubsko”, „Uzbrojenie terenów inwestycyjnych ul. Reymonta w Lubsku”, „Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Brody-Lubsko-Jasień”. Z ustaleń kontroli wynika, że spłaty zobowiązań zaciągniętych na sfinansowanie wydatków w łącznej kwocie 11 148 380,20 zł poniesione w ramach powyższych projektów nie kwalifikują się do wyłączenia wynikającego z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych w związku z art. 13 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646 z późn. zm.). Wydatki te były objęte umowami zawartymi przed 1 stycznia 2013 r. W wyżej wymienionej Wieloletniej Prognozie Finansowej zadeklarowano także wyłączenia spłat zobowiązań, zaciągniętych na sfinansowanie wydatków ponoszonych na wkład własny w kwocie 30 172 520,46 zł na realizację projektu pn. „Zapewnienie prawidłowej gospodarki ściekowej na terenie miasta i gminy Lubsko” pomimo, że zgodnie z przepisami wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 13 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646 z późn. zm.) podlegają tylko te zobowiązania, które zostały zaciągnięte na sfinansowanie wydatków w kwocie 1 454 005,41 zł poniesionych w ramach wkładu własnego w związku z aneksami do umów o dofinansowanie, zawartymi po dniu 1 stycznia 2013 r. Tym samym kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych, wykazana w kolumnie 5.1.1.2 wieloletniej prognozy finansowej, w okresie spłaty powyższych zobowiązań, tj. w latach 2018-2030 została zawyżona o kwotę 23 485 051,08 zł.
15. Kontrola wykazała, że w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033, przyjętej uchwałą Nr LVI/313/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 19 lutego 2018 r. w latach 2018-

2024 wyłączeniu na mocy art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych podlega całość spłat rat kapitałowych kredytu zaciągniętego w kwocie 1 005 431,00 zł na pokrycie wkładu własnego realizacji 3 projektów: pn. „Modernizacja świetlic wiejskich w miejscowościach Lutol, Osiek, Mierków”, „Przebudowa Targowiska Miejskiego w Lubsku” oraz „Remont kamienicy przyległej do Baszty Pachołków Miejskich przy ul. Kopernika 19 w Lubsku”. Z ustaleń kontroli wynika, że warunek wynikający z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych w zakresie wysokości dofinansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w co najmniej 60% spełnia tylko projekt pn. „Modernizacja świetlic wiejskich w miejscowościach Lutol, Osiek, Mierków”. Spłaty rat kapitałowych podlegają wyłączeniu jedynie w części odpowiadającej wydatkom na wkład własny tego projektu, sfinansowanego z kredytu w relacji do całości uruchomionego kapitału, który został poniesiony w kwocie 378 281,91 zł. W związku z powyższym w całym okresie spłaty kredytu – wyłączeniu podlega 37,62% całości spłat, tj. 310 527,14 zł. Wykazanie w WPF kwot wyłączeń z limitu zadłużenia spłat rat kredytu, którego kapitał został przeznaczony na sfinansowanie wkładu krajowego projektów nie spełniających warunku dofinansowania w co najmniej 60% ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, stanowi naruszenie art. 243 ust. 3a ww. ustawy.

W zakresie kontroli prawidłowości stosowania wyłączeń z limitu spłat zobowiązań, w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033, przyjętej uchwałą Nr LVI/313/18 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 19 lutego 2018 r. ustalono, że w latach 2018-2024 spłaty rat kapitałowych kredytu zaciągniętego na sfinansowanie wkładu własnego na zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Białków gmina Lubsko” oraz „Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Stara Woda, Gmina Lubsko” przyjęto jako podlegające wyłączeniom w 100%, podczas gdy kapitał z uruchomionego kredytu został przeznaczony na sfinansowanie wkładu własnego ww. zadań w 98,17%. W związku z tym wyłączenia w okresie spłaty kredytu tj. w latach 2018-2020 stanowią łącznie 321 973,06 zł, w tym w roku 2018: 129 128,89 zł, w roku 2019: 117 804,00 zł, a w roku 2020: 75 040,17 zł. W wyniku błędnego przyjęcia wysokości wydatków na wkład własny zawyżono kwotę wyłączeń z limitu spłat zobowiązań wskazaną w wieloletniej prognozie finansowej, czym naruszono art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych.

16. Kontrola wydatków budżetowych z tytułu dotacji dla jednostek sektora finansów publicznych wykazała, że w okresie objętym kontrolą gminnym instytucjom kultury zostały przekazane dotacje celowe w łącznej kwocie 243 313,00 zł, bez zawarcia stosownych umów, co stanowi naruszenie art. 250 ustawy o finansach publicznych.
17. W wyniku kontroli 4 udzielonych dotacji celowych na podstawie zawartych umów o wsparcie podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych w realizacji zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.) oraz prawidłowości ich rozliczenia kontrolujący stwierdzili, że wystąpiły 2 przypadki zawarcia umów na realizację zadań publicznych, w których zawarto nieprawidłowe zapisy dotyczące terminu zwrotu niewykorzystanej dotacji. Termin ten wydłużono o 15 dni w stosunku do wymaganego (tj. 31 grudnia danego roku budżetowego), co stanowi naruszenie art. 221 ust. 3 pkt 6 w związku z art. 251 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.
18. Kontrolą objęto udzielenie dotacji celowej, w drodze konkursu ofert, na realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi” w kwocie 227 792,00 zł Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym w Lubsku, które złożyło 2 oferty. Z ustaleń kontroli wynika, że obie oferty zakładały jednakowy koszt całkowity realizacji zadania sfinansowany w 100% z dotacji z budżetu Gminy, jednak o różnych kalkulacjach kosztów w poszczególnych pozycjach kosztorysu. Z art. 14 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wynika, że podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, w ramach jednego konkursu ofert mają możliwość złożenia tylko jednej oferty, która zawiera jedną kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego. Należy również wskazać, że tylko jedna oferta może być podstawą późniejszego rozliczenia dotacji. Ponadto z ustaleń kontroli wynika, że dokonanie pozytywnej oceny powyższych ofert, pomimo że nie spełniały wymogów formalnych zgodnie z warunkami określonymi w ogłoszeniu w zakresie oświadczenia, że oferent w dniu składania oferty spełnia i w ciągu realizacji zadania zapewni spełnienie wymagań co do funkcjonowania, kwalifikacji, standardów usług i terminów dostosowania domu ŚDS danego typu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U z 2010 r. Nr 238, poz. 1586 z późn. zm.)

stanowi naruszenie art. 15 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

19. Z ustaleń kontroli wynika, że w przypadku postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego pn. „Odbiór i transport zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów selektywnie zebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Lubsko” ogłoszenie o zamówieniu nr 2017/S204-420904 nie zawierało informacji w zakresie podstaw wykluczenia wykonawców wymaganych art. 41 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.).
20. Kontrola w zakresie gospodarowania mieniem wykazała, że informacje o zamieszczeniu wykazów dotyczących sprzedaży nieruchomości w drodze przetargowej i bezprzetargowej, dzierżawy oraz najmu nieruchomości nie zostały podane do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, co naruszyło art. 35 ust. 1 ustawy 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.).
21. Z ustaleń kontroli wynika, że pomieszczenie użytkowe stanowiące przedmiot umowy najmu, zawartej w dniu 25.10.2017 r. zostało przekazane najemcy w dniu 01.07.2017 r., tj. 116 dni przed podpisaniem umowy. Przyzwolenie na bezumowne korzystanie, tj. bez stosownej umowy cywilnoprawnej, świadczy o gospodarowaniu mieniem komunalnym Gminy bez zachowania szczególnej staranności określonej w art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 994).
22. Kontrola wykazała, że w 4 przypadkach ustalono opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych w łącznej wysokości 7 235,63 zł w sposób niezgodny z art. 72 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w związku z art. 254 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.
23. W trakcie kontroli stwierdzono, że w jednostce nie sporządzono planu wykorzystania zasobu nieruchomości. Obowiązek sporządzania planów wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości wynika z art. 25 ust. 2 w zw. z art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

4.3 Działania pokontrolne

Na podstawie wyników kontroli Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze przekazał Burmistrzowi Lubska wystąpienie pokontrolne, w którym wskazał źródła i przyczyny nieprawidłowości i ich rozmiary, osoby odpowiedzialne oraz sformułował wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności.

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 567 z późn. zm.) Prezes Izby wniósł o:

1. Zawieranie umów na obsługę bankową budżetu Gminy obejmujących wszystkie jednostki organizacyjne, stosownie do art. 264 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).
2. Sporządzanie zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych Urzędu w terminach, wynikających z art. 24 ust. 5 pkt 2 w związku z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
3. Ewidencjonowanie kosztów usług obcych nie będących kosztami inwestycyjnymi na koncie 402 „Usługi obce”, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta wynikających z załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1911).
4. Stosowanie klasyfikacji budżetowej wydatków poniesionych na usługi obce będące wydatkami bieżącymi w paragrafie 4300 „Zakup usług pozostałych”, stosownie do art. 236 ust. 2-4 ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z postanowieniami załącznika nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków,

przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.).

5. Ujmowanie dotacji podlegających zwrotowi w następnym roku budżetowym na koncie 224 „Rozrachunki budżetu” stosownie do zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Prowadzenie ewidencji na koncie 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” wg jednostek zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
7. Prowadzenie ewidencji zaangażowania wydatków budżetowych na koncie 999 w sposób zgodny z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości i art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych oraz stosownie do zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
8. Dokonywanie czynności sprawdzających określonych w art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.) i w przypadku stwierdzenia, że deklarację wypełniono niezgodnie z ustalonymi wymaganiami podejmowanie odpowiednich działań określonych w art. 274 § 1 pkt 2 tej ustawy.
9. Wykorzystywanie środków z części oświatowej subwencji ogólnej zgodnie z art. 211 ustawy o finansach publicznych w związku z art. 3 ust. 1 i art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1453 z późn. zm.), jak również zgodnie z postanowieniami organu stanowiącego.
10. Zaniechanie zaangażowania w finansowanie budżetu Gminy środków z niewykorzystanych do końca roku dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa oraz przeznaczanie otrzymanych środków z tej dotacji zgodnie z celem na jaki je udzielono, stosownie do art. 126 ustawy o finansach publicznych.
11. Dokonywanie wydatków publicznych w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
12. Opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy oraz wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w terminach wynikających z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 z późn. zm.), art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 z późn. zm.), art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 z późn. zm.) i art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm.) oraz art. 49 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 511 z późn. zm.).
13. Wykazywanie w wieloletniej prognozie finansowej łącznej kwoty spłat rat kapitałowych kredytów i pożyczek w wysokości wynikającej z harmonogramów spłat zawartych w umowach kredytów i pożyczek, stosownie do art. 226 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.
14. Stosowanie art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1646 z późn. zm.) do spłat zobowiązań zaciągniętych na finansowanie wydatków wynikających z umowy o dofinansowanie, o której mowa w art. 206 ustawy o finansach publicznych,

zawartej po dniu 1 stycznia 2013 r. i poniesionych po tym dniu, stosownie do art. 13 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

15. Doprowadzenie do zgodności ze stanem faktycznym kwot wyłączeń wynikających z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem art. 13 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lubsko na lata 2018-2033.
16. Zawieranie umów o udzielanie dotacji celowej, w tym jednostce sektora finansów publicznych zgodnie z art. 250 ustawy o finansach publicznych.
17. Określanie w umowie o udzielenie dotacji celowej dla podmiotu niezaliczanego do sektora finansów publicznych, terminu zwrotu niewykorzystanej części dotacji, zgodnie z art. 221 ust. 3 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.
18. Rozpatrywanie ofert na realizację zadania publicznego zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.) w zakresie spełniania wymogów wynikających z art. 14 ust. 1 tej ustawy oraz z ogłoszenia o otwartym konkursie ofert.
19. Zamieszczanie w ogłoszeniu o zamówieniu informacji dotyczących podstaw wykluczenia wykonawców zgodnie z art. 41 pkt 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 z późn. zm.).
20. Podawanie do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę lub najem zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.).
21. Zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu mieniem komunalnym, stosownie do art. 50 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 994).
22. Ustalanie opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w związku z art. 254 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.
23. Sporządzanie planu wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych stosownie do obowiązku określonego w art. 25 ust. 2 w związku art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

5. Analiza stanu majątkowego

Dane dotyczące przysługujących Gminie Lubsko praw własności.

Wartość środków trwałych Gminy Lubsko według wartości początkowej na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła 226 360 360,37 zł.

1. Grunty - wartość ogółem 19 207 932,45 zł, w tym oddane w trwały zarząd dla jednostek gminnych o wartości ogółem 1 045 436,80 zł. Powierzchnia gruntów gminnych (ogółem) - 930,21 ha, w tym oddanych w użytkowanie wieczyste 55,13 ha.

2. Budynki i budowle wartość ogółem 37 438 890,56 zł w tym:
  - 1) Budynki użyteczności publicznej o łącznej wartości 3 662 873,13 zł w tym:
    - a) Ratusz - 858 580,14 zł;
    - b) Budynek Urzędu Miejskiego przy ul. Powstańców Wlkp. - 518 095,48 zł;
    - c) Budynek Baszty - 1 380 505,51 zł;
    - d) Budynek Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - 278 329,80 zł;
    - e) Budynek dworca autobusowego z ogrzewalnią - 627 362,20 zł;
  - 2) Remizy OSP o łącznej wartości 247 784,35 zł, w tym:
    - a) Chocicz - 125 982,07 zł;
    - b) Stara Woda - 84 609,91 zł;
    - c) Górzyn - 37 192,37 zł;
  - 3) Świetlice o łącznej wartości 2 980 547,56 zł, w tym:
    - a) Chocicz - 45 203,18 zł;
    - b) Chocimek - 10 616,83 zł;
    - c) Górzyn - 147 889,53 zł;
    - d) Grabków - 546 843,31 zł;
    - e) Mokra - 20 283,58 zł;
    - f) Osiek - 298 395,33 zł;
    - g) Tuchola Żarska - 106 498,73 zł;
    - h) Dąbrowa - 8 084,05 zł;
    - i) Białków - 78 107,79 zł + budynek o wartości: 1 114,22 zł;
    - j) Mierków - 410 252,50 zł + 2 budynki gospodarcze o wartości: 2 900,04 zł;
    - k) Lutol - 267 835,86 zł;
    - l) Dłużek - 1 036 522,61 zł;
  - 4) Budynki i lokale mieszkalne o łącznej wartości 26 182 004,66 zł;
  - 5) Budynki i lokale niemieszkalne o łącznej wartości 902 742,96 zł;
  - 6) Budynki gospodarcze + garaże o łącznej wartości 1 016 728,28 zł;
  - 7) Pozostałe budynki o łącznej wartości 1 491 574,53 zł, w tym:
    - a) Budynek przy ul. Budowlanych 1 - 319 696,90 zł;
    - b) Budynek przy al. Wojska Polskiego - 866 723,87 zł;
    - c) Budynek przy al. Niepodległości 8- 281 600 zł;
    - d) Budynek szkoły w Mierkowie + dwa budynki gospodarcze - 23 553,76 zł;
  - 8) Targowisko Miejskie wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 954 635,09 zł.

3. Nieruchomości będące własnością Gminy Lubsko oddane w trwały zarząd o wartości ogółem 41 955 389,21 zł, w tym:
  - 1) budynek Szkoły Podstawowej nr 1 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 1 784 448,01 zł;
  - 2) budynek Szkoły Podstawowej w Górzynie wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 4 202 960,31 zł;
  - 3) budynek Szkoły Podstawowej nr 2 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 4 025 120,07 zł;
  - 4) budynek Szkoły Podstawowej nr 3 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 2 104 253,96 zł;
  - 5) budynek Przedszkola nr 1 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 1 040 055,84 zł;

- 6) budynek Przedszkola nr 2 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 1 398 796,18 zł;
- 7) budynek Przedszkola nr 3 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 776 679,65 zł;
- 8) budynek Przedszkola nr 5 wraz z infrastrukturą o łącznej wartości 504 242,50 zł;
- 9) budynek Zakładu Gospodarowania Mieniem Komunalnym o łącznej wartości 734 348,72 zł;
- 10) budynki i budowle Ośrodka Sportu i Rekreacji w Lubsku o łącznej wartości 24 774 783,97 zł;
- 11) budynek Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o wartości 609 700,00 zł.

4. Obiekty inżynierii lądowej i wodnej o wartości ogółem: 123 778 444,70 zł:

- 1) oczyszczalnia ścieków, sieć kanalizacyjna i wodociągowa (w tym budynek przy ul. Tkackiej w Lubsku) - 80 922 005,57 zł;
- 2) fontanna przy LDK - 320 636,92 zł;
- 3) zbiornik Dłużek - 82 091,29 zł;
- 4) zbiornik retencyjny Biazków - Stara Woda – 4 579 927,60 zł;
- 5) linie energetyczne - 81 082,24 zł;
- 6) oświetlenie - 1 551 043,22 zł;
- 7) ogrodzenia - 112 450,89 zł;
- 8) drogi, parkingi, chodniki, place, mosty - 31 649 499,45 zł;
- 9) regulacja rzeki, odbudowa rowów, kanał - 257 204,41 zł;
- 10) przystanki - 196 832,81 zł;
- 11) place zabaw, siłownie zewnętrzne, boiska, korty – 276 569,87 zł;
- 12) lądowisko - 9 999,00 zł;
- 13) cmentarze + chodniki na cmentarzu - 1 612 613,72 zł;
- 14) ścieżka rowerowa - 2 126 487,93 zł.

5. Środki transportu o wartości ogółem 1 721 611,36 zł

6. Narzędzia, przyrządy i ruchomości pozostałe o wartości ogółem 253 957,30 zł

- 1) maszt radiostacji - 524,00 zł;
- 2) kotły - 96 405,27 zł;
- 3) kosiarki, kosy spalinowe, pilarki - 94 638,02 zł;
- 4) patelnie elektryczne – 28 565,81 zł;
- 5) sprzęt OSP (rozpieracz, pompa hydrauliczna, nożyce hydrauliczne) - 33 864,20 zł.

7. Maszyny i urządzenia techniczne o wartości ogółem 793 159,39 zł.

- 1) zestawy komputerowe (komputery, notebooki, oprogramowanie, drukarki, skanery) 476 917,20 zł;
- 2) centrale telefoniczne, telefony i serwery - 116 983,83 zł;
- 3) alarmowe systemy włamania i systemy monitoringu - 47 441,89 zł;
- 4) projektory multimedialne, aparat fotograficzny - 14 597,64 zł;
- 5) radiotelefony i radiostacje - 6 630,70 zł;
- 6) kserokopiarki - 74 289,24 zł;
- 7) niszczarki - 5 160,60 zł;
- 8) laminarka - 3 058,30 zł;
- 9) klimatyzatory - 48 079,99 zł.

8. Wartości niematerialne i prawne o wartości ogółem 1 210 975,40 zł.

Dane dotyczące innych niż własność praw majątkowych

- 1) ograniczone prawa rzeczowe - 1 097 456,35 zł (łączna kwota ustanowionych na rzecz Gminy Lubsko wpisów hipotecznych w 136 księgach wieczystych związana z zabezpieczeniem należności z tytułu niespłaconej reszty ceny - sprzedaż lokali komunalnych na raty dla najemców);
- 2) użytkowanie wieczyste - 79 200,00 złotych (łączna wartość czterech działek będących własnością Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste Gminie Lubsko. Opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego wynosi łącznie 1 472,00 zł);
- 3) udziały w spółkach - 10 089 387,92 zł, w tym:
  - a) PGKiM w Lubsku sp. z o.o. - 3 828 000,00 zł;

- b) Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. - 1 788 387,92 zł;
- c) Lubskie Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o. – 4 473 000,00 zł.

Dane o zmianach w stanie mienia komunalnego

Od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. dokonano:

- 1) nieodpłatnego nabycia nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 13 477 m² - łączna wartość 157 784,00 zł;
- 2) zakupu nieruchomości zabudowanej dworcem autobusowym - wartość 627 362,20 zł;
- 3) sprzedaży nieruchomości gruntowych - 13 działek o łącznej pow. 13 448 m²;
- 4) przekształceń prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności - o łącznej powierzchni 20 332 m² ;
- 5) sprzedaży nieruchomości zabudowanych - 3 budynki mieszkalne;
- 6) sprzedaży lokali mieszkalnych - 31 lokali;
- 7) zakupu samochodu dla OSP Stara Woda - wartość 954 703,86 zł;
- 8) modernizacji i doposażenia placów zabaw - łączna wartości ok. 111 000,00 zł;
- 9) inwestycji dotyczących dróg, chodników, parkingów i oświetlenia - łączna wartości 2 058 514,08 zł;
- 10) zakupu narzędzi i przyrządów (głównie kosiarek) - łączna wartość 38 389,00 zł;
- 11) zakupu maszyn i urządzeń (głównie komputerów, kserokopiarek, klimatyzatorów) - łączna wartość ok. 50 000,00 zł.

Dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania praw własności

Dochody ze sprzedaży i dzierżawy mienia komunalnego ogółem 3 151 882,57 zł w tym:

- 1) z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste - 144 032,02 zł;
- 2) z tytułu opłat za trwałe zarząd - 9 103,07 zł;
- 3) z tytułu sprzedaży nieruchomości - 1 360 466,59 zł;
- 4) z tytułu czynszów za dzierżawę i najem – 161 635,49 zł;
- 5) z tytułu przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności – 418 895,14 zł;
- 6) z tytułu zwrotu kosztów opracowań geodezyjnych i funduszu remontowego - 27 153,85 zł;
- 7) z tytułu dzierżawy urządzeń wodno-kanalizacyjnych - 1 057 750,26 zł.

6. Analiza uchwał budżetowych od roku 2017 - I kwartał 2018

Budżet Miasta i Gminy Lubsko na 2017 r. został uchwalony uchwałą Nr XL/206/16 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2016 r. W ciągu roku Rada Miejska w Lubsku podjęła 12 uchwał w sprawie zmiany uchwały budżetowej, natomiast Burmistrz Lubska podjął 39 zarządzeń w sprawie zmiany budżetu.

Na rok 2018 budżet został uchwalony uchwałą Nr LIV/288/17 Rady Miejskiej w Lubsku z dnia 28 grudnia 2017 r. Do 31 marca 2018 r. Rada Miejska w Lubsku podjęła 2 uchwały zmieniające uchwałę budżetową, zaś Burmistrz Lubska podjął 9 zarządzeń w sprawie zmiany budżetu.

Zmiany planu dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu w 2017 r. i w I kwartale 2018 r. (w zł)

Wyszczególnienie	2017		2018	
	Plan wg uchwały budżetowej	Plan po zmianach na dzień 31.12.2017	Plan wg uchwały budżetowej	Plan po zmianach na dzień 31.03.2018
Dochody ogółem	87 148 859	78 594 813	85 015 370	84 994 826
Dochody bieżące	71 357 114	75 094 802	75 002 133	74 981 589
udziały we wpływach z podatków państwowych	10 260 329	10 680 329	11 260 823	11 260 823
podatki i opłaty	13 558 684	13 633 278	13 647 817	13 647 817
Subwencje ogółem	17 693 906	17 594 618	20 650 514	20 650 514
Subwencja oświatowa	11 710 176	11 610 888	12 437 424	12 437 424
Subwencja ogólna - część równoważąca	693 470	693 470	551 892	551 892
Subwencja ogólna - część wyrównawcza	5 290 260	5 290 260	7 661 198	7 661 198
Dochody z tytułu dotacji celowych na zadania bieżące ogółem	23 779 458	26 764 385	24 616 403	24 587 229
Dochody majątkowe	15 791 745	3 500 011	10 013 237	10 013 237
Dochody ze sprzedaży majątku	3 604 425	1 520 230	3 172 000	3 172 000
Dochody z tytułu dotacji celowych na inwestycje i zakupy inwestycyjne ogółem	11 103 155	837 169	6 652 705	6 652 705
Wydatki ogółem	90 029 043	80 505 437	86 505 909	86 485 365
Wydatki bieżące	71 153 195	74 309 064	73 192 803	73 169 024
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	39 561 388	39 471 616	40 122 437	40 025 082
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	22 810 758	23 403 757	24 051 255	24 045 526
Wydatki związane z realizacją statutowych zadań jednostek budżetowych	16 750 630	16 067 859	16 071 182	15 979 556
Dotacje na zadania bieżące	5 693 598	6 349 793	6 005 658	5 990 843
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	23 495 749	25 765 524	24 397 236	24 485 627
Wydatki bieżące na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	302 460	276 131	322 472	322 472
Poręczenia i gwarancje	0	0	0	0
Wydatki na obsługę długu	2 100 000	2 446 000	2 345 000	2 345 000
Wydatki majątkowe, w tym	18 875 848	6 196 373	13 313 106	13 316 341
Inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym	18 875 848	6 196 373	13 313 106	13 316 341
wydatki inwestycyjne na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3	13 673 258	1 569 951	9 925 624	9 885 624
Wynik budżetu	-2 880 184	-1 910 624	-1 490 539	-1 490 539
Przychody ogółem	8 860 961	7 693 637	5 191 696	6 970 062
Kredyty, pożyczki i papiery wartościowe - przychody zwrotne	8 860 961	7 693 637	5 191 696	6 970 062
Nadwyżka, inne przychody (w tym wolne środki) - przychody bezzwrotne	0	0	0	0
Rozchody	5 980 777	5 783 013	3 701 157	5 479 523
Splata długu	5 980 777	5 783 013	3 701 157	5 479 523

W roku 2017 – w odniesieniu do wielkości pierwotnie zaplanowanych w uchwale budżetowej - nastąpiło zmniejszenie planu dochodów budżetowych o 8 554 046 zł, tj. o 9,82%. W największym stopniu zmniejszeniu uległy planowane dochody z tytułu dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne (o 92,46%) oraz dochody ze sprzedaży majątku (o 57,82%). W 2017 r. największy wzrost planowanych dochodów dotyczył dotacji na zadania bieżące (zwiększenie o 12,55%). Plan pozostałych grup dochodów pozostał na poziomie zbliżonym do wielkości przyjętych w uchwale budżetowej.

Według stanu na 31 marca 2018 r. planowane dochody ogółem zmniejszyły się w stosunku do ustalonych w budżecie o 0,02%. W I kwartale 2018 r. nie dokonano zmian wielkości planowanych dochodów z tytułu dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne oraz dochodów ze sprzedaży majątku (dochody z tych źródeł stanowią odpowiednio 7,83% i 3,73% planowanych dochodów ogółem).

Struktura i zmiany planowanych dochodów w roku 2017 i w I kwartale 2018

Wyszczególnienie	Struktura planowanych dochodów (%)		Zmiana planu dochodów	
	2017	2018	Zmiana planu w ciągu 2017 r.	Zmiana planu w I kwartale 2018 r.
Dochody ogółem	100,00	100,00	-8 554 046	-20 544
Dochody bieżące, w tym	95,55	88,22	3 737 688	-20 544
Udziały we wpływach z podatków państwowych	13,59	13,25	420 000	0
Podatki i opłaty	17,35	16,06	74 594	0
Subwencje ogółem	22,39	24,30	-99 288	0
Dochody z tytułu dotacji celowych na zadania bieżące ogółem	34,05	28,93	2 984 927	-29 174
Dochody majątkowe, w tym	4,45	11,78	-12 291 734	0
Dochody ze sprzedaży majątku	1,93	3,73	-2 084 195	0
Dochody z tytułu dotacji celowych na inwestycje i zakupy inwestycyjne ogółem	1,07	7,83	-10 265 986	0

Struktura i zmiany planowanych wydatków w roku 2017 i w I kwartale 2018

Wyszczególnienie	Struktura planowanych wydatków (%)		Zmiana planu wydatków	
	2017	2018	Zmiana planu w ciągu 2017 r.	Zmiana planu w I kwartale 2018 r.
Wydatki ogółem	100,00	100,00	-9 523 606	-20 544
Wydatki bieżące, w tym	92,30	84,60	3 155 869	-23 779
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	49,03	46,28	-89 772	-97 355
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	29,07	27,80	592 999	-5 729
Wydatki związane z realizacją statutowych zadań jednostek budżetowych	19,96	18,48	-682 771	-91 626
Dotacje na zadania bieżące	7,89	6,93	656 195	-14 815
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	32,00	28,31	2 269 775	88 391
Wydatki bieżące na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	0,34	0,37	-26 329	0
Poręczenia i gwarancje	0,00	0,00	0	0
Wydatki na obsługę długu	3,04	2,71	346 000	0
Wydatki majątkowe, w tym	7,70	15,40	-12 679 475	3 235
Inwestycje i zakupy inwestycyjne	7,70	15,40	-12 679 475	3 235
wydatki inwestycyjne na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	1,95	11,43	-12 103 307	-40 000

W 2017 r. dokonano zmniejszenia planu wydatków w odniesieniu do uchwalonej uchwały budżetowej o 9 523 606 zł. Planowane wydatki bieżące zwiększono o 3 155 869 zł, zaś istotnemu zmniejszeniu uległ plan wydatków majątkowych (o 12 679 475 zł). W grupie tej 95,45% zmniejszenia

stanowiły wydatki inwestycyjne na programy finansowane z udziałem środków o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych. Najwyższy wzrost planu wydatków o 16,48% dotyczył wydatków na obsługę długu, które po zmianach wyniosły 2 446 000 zł. O 11,53% dokonano zwiększenia planu wydatków z tytułu dotacji na zadania bieżące. W roku 2017 Gmina Lubsko nie planowała wydatków z tytułu poręczeń ani gwarancji, a także wydatków na dotacje z tytułu pomocy finansowej dla innej jednostki samorządu terytorialnego. W planie budżetu Gminy zaplanowano natomiast dotację na prace konserwatorskie i restauratorskie przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków (w kwocie 10 000 zł).

Według stanu na dzień 31 marca 2018 r. budżet Gminy w zakresie wydatków nie uległ znaczącym zmianom w odniesieniu do podjętej uchwały budżetowej. W planie wydatków 15,40% stanowią wydatki majątkowe, zaś wydatki bieżące - 84,60%. Wydatki bieżące jednostek stanowią 46,28% wydatków ogółem, zaś wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane to 27,80% planu wydatków ogółem. Świadczenia na rzecz osób fizycznych stanowią 28,31% planu, natomiast wydatki na obsługę długu - 2,71% planowanych wydatków. W 2018 r. największe wydatki Gmina planuje w działach: Oświata i wychowanie, Rodzina, Drogi publiczne i Administracja publiczna. Plan wydatków wg poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej na koniec I kwartału 2018 r. przedstawiał się następująco:

010	Rolnictwo i łowiectwo	2 002 716
600	Transport i łączność	6 956 492
700	Gospodarka mieszkaniowa	3 317 472
710	Działalność usługowa	215 000
750	Administracja publiczna	6 557 712
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 870 433
757	Obsługa długu publicznego	2 345 000
758	Różne rozliczenia	384 000
801	Oświata i wychowanie	22 789 702
851	Ochrona zdrowia	414 500
852	Pomo społeczna	7 513 792
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	1 146 608
855	Rodzina	20 181 701
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 273 658
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2 653 815
926	Kultura fizyczna	2 849 924

W 2018 r. – wg stanu na 31 marca 2018 r. - Gmina nie planowała wydatków z tytułu poręczeń ani gwarancji, a także dotacji na prace konserwatorskie i restauratorskie przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków. W planie wydatków ujęto wydatki z tytułu dotacji na pomoc finansową dla innej JST na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych (w kwocie 300 000 zł).

W uchwalonym budżecie na rok 2017 Gmina Lubsko planowała przychody wyłącznie z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 8 860 961 zł. W trakcie roku budżetowego dokonano zmniejszenia planu przychodów z tego tytułu (do kwoty 7 693 637 zł). Zaplanowane rozchody na 2017 r. (w kwocie 5 980 777 zł) dotyczyły spłaty kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach wcześniejszych. Plan rozchodów po zmianach wyniósł 5 783 013 zł.

W uchwalonej przez Radę Miejską w Lubsku uchwale budżetowej na 2018 r. ujęto przychody w kwocie 5 191 696 zł, a rozchody w kwocie 3 701 157 zł. W uchwale budżetowej na 2018 r. ustalano następujące limity zaciągania zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek: na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie - 1 490 539 zł, na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek - 2 962 636 zł, na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu w kwocie 2 000 000 zł oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej - 738 521 zł.”

Planowana kwota rozchodów miała związek z podjętą przez Gminę Lubsko uchwałą Nr LIII/283/17 z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na usługę spłaty i restrukturyzacji zobowiązań Gminy Lubsko. Powyższa uchwała zakładała przejęcie długu (w łącznej kwocie 32 017 164,25 zł) przez osobę trzecią i ustalenie nowego harmonogramu spłat przejętych zobowiązań. W związku z tym, że do przetargu nie przystąpił żaden podmiot, postępowanie przetargowe zostało unieważnione (o czym poinformowano Izbę pismem znak: BF.3251.4.2018 z dnia 30 stycznia 2018 r.). Gmina wystąpiła do Banku Ochrony Środowiska z wnioskiem o dokonanie zmian w harmonogramach spłaty zaciągniętych zobowiązań, o czym również poinformowano ww. piśmie. Uwzględniając planowane przesunięcia w spłatach kredytów w Banku Ochrony Środowiska, zwiększono planowane rozchody do

kwoty 5 479 523 zł (zwiększenie pierwotnie planowanej wielkości o 1 778 366 zł). Jednocześnie o taką samą kwotę zwiększono planowane przychody, które po zmianie wyniosły 6 970 062 zł (jednostka planowała sfinansować zwiększenie planowanych rozchodów przychodami, z tytułu kredytów i pożyczek). Zwiększono również planowany limit zaciągania zobowiązań na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek – do kwoty 4 741 002 zł.

Aneksy do umów kredytowych zmieniające harmonogramy spłat zostały podpisane przez Gminę z Bankiem Ochrony Środowiska w dniu 25 kwietnia 2018 r.

Zarówno w 2017 r., jak i 2018 r. Gmina Lubsko zaplanowała budżet deficytowy, który planowano sfinansować przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów i pożyczek. W roku 2017 zaplanowano deficyt w kwocie 2 880 184 zł, który w ciągu roku został zmniejszony do kwoty 1 910 624 zł. W 2018 r. wielkość planowanego deficytu na dzień 31 marca 2018 r. pozostaje bez zmian i stanowi 1 490 539 zł.

W 2017 r., jak i w 2018 r. zaplanowano nadwyżkę operacyjną (tj. dochody bieżące wyższe niż wydatki bieżące). Jednocześnie w 2017 r. i 2018 r. Gmina zaplanowała wyższe wydatki majątkowe niż dochody majątkowe, co miało związek z kontynuowanymi i planowanymi zadaniami inwestycyjnymi.

Wynik budżetu, wynik operacyjny i majątkowy

Wyszczególnienie	2017		2018	
	Plan wg. uchwały budżetowej	Plan po zmianach na 31.12 2017	Plan wg. uchwały budżetowej	Plan po zmianach na 31.12.2018
Wynik budżetu	-2 880 184	-1 910 624	-1 490 539	-1 490 539
Wynik operacyjny (bieżący) /Db-Wb/	203 919	785 738	1 809 330	1 812 565
Wynik majątkowy /Dm-Wm/	-3 084 103	-2 696 362	-3 299 869	-3 303 104
Wynik operacyjny + nadwyżka z lat ubiegłych + wolne środki	203 919	785 738	1 809 330	1 812 565

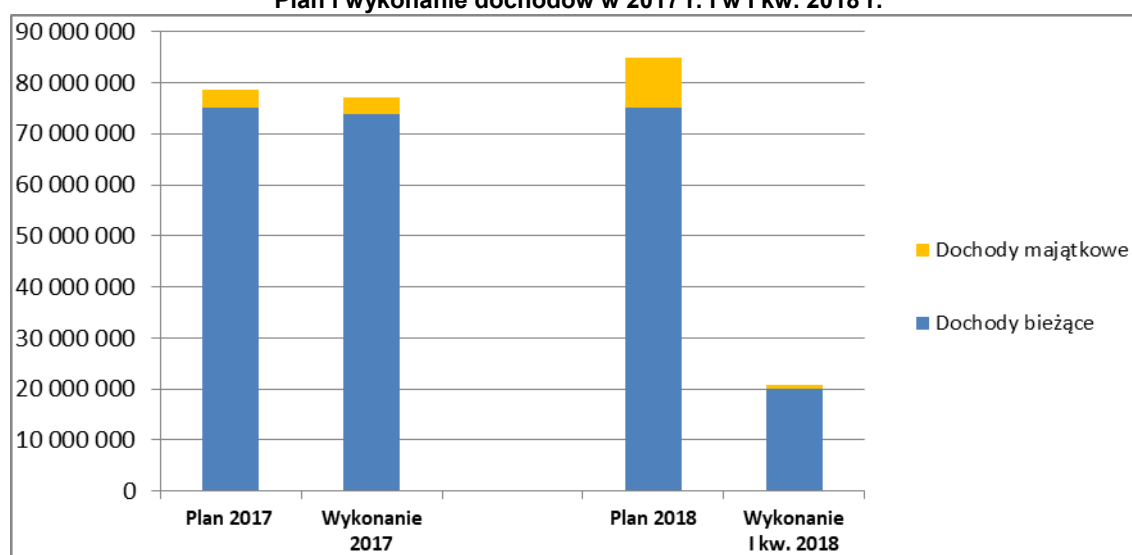
7. Realizacja budżetu w roku 2017 i w I kwartale roku 2018

Realizacja dochodów

Gmina Lubsko prowadzi gospodarkę finansową w oparciu o liczne przepisy, w tym przede wszystkim przepisy ustawy o finansach publicznych. W zakresie realizowanych dochodów ramy ustawowe wyznacza ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2013 r.

W roku 2017 wykonanie planu dochodów ogółem kształtowało się na poziomie 98,14%. Dochody bieżące zrealizowano w 98,26%, natomiast dochody majątkowe w 95,41%. Dochody majątkowe stanowiły 4,33%, zaś dochody bieżące 95,67% wykonanych dochodów. W 2017 r. największy udział w strukturze wykonanych dochodów miały dotacje na zadania bieżące oraz subwencje z budżetu państwa (odpowiednio 34,09% i 23,16%). Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych stanowiły 17,34% wykonanych dochodów ogółem, a udziały we wpływach z podatków państwowych (PIT, CIT) – 13,53%. W 2017 r. dochody ze sprzedaży majątku zostały wykonane na poziomie 89,52%, natomiast dochody z tytułu dotacji na zadania inwestycyjne w wysokości 100,00%. Dochody ze sprzedaży majątku stanowią 1,76% zrealizowanych dochodów.

Plan i wykonanie dochodów w 2017 r. i w I kw. 2018 r.

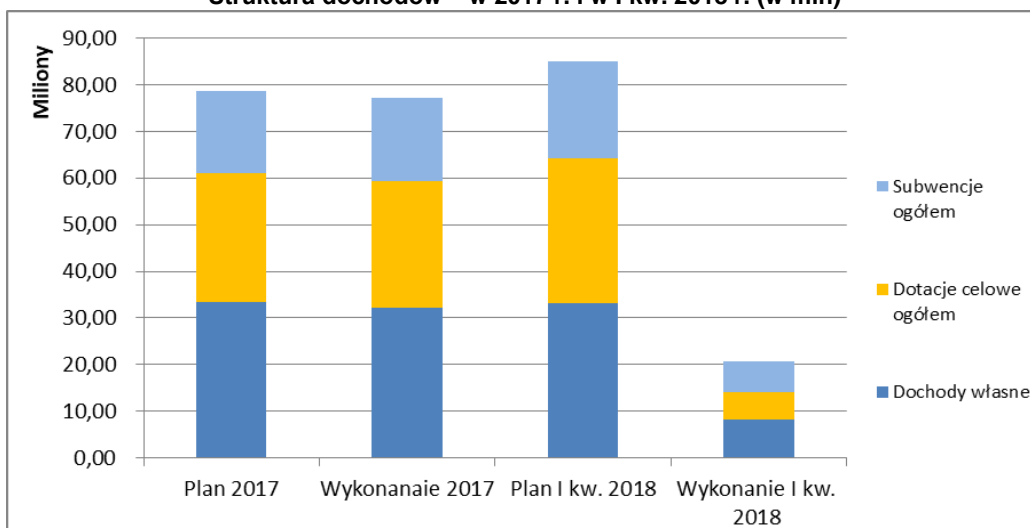
Według stanu na dzień 31 marca 2018 r. wykonanie dochodów ogółem wyniosło 24,40% planu. 96,89% wykonanych dochodów stanowiły dochody bieżące, które wykonano w 26,80%. Dochody majątkowe wykonano w 6,45%, co stanowi 3,11% dochodów budżetu. W 20,13% wykonano dochody ze sprzedaży majątku. Gmina Lubsko zaplanowała w 2018 roku dochody majątkowe z tytułu dotacji na inwestycje i zakupy inwestycyjne w kwocie 6 652 705 zł, jednak na koniec I kwartału 2018 r. nie wykonano żadnych dochodów z tego źródła. Realizacja pozostałych dochodów przebiega proporcjonalnie do roku budżetowego.

Wykonanie i struktura dochodów w roku 2017 i w I kwartale 2018 r. (w zł)

Wyszczególnienie	2017				2018			
	Plan	Wykonanie	Wykonanie %	Struktura w %	Plan	Wykonanie	Wykonanie %	Struktura w %
Dochody ogółem	78 594 813	77 129 969	98,14	100	84 994 826	20 741 062	24,4	100
Dochody bieżące	75 094 802	73 790 446	98,26	95,67	74 981 589	20 095 398	26,8	96,89
Udziały we wpływach z podatków państwowych	10 680 329	10 432 358	97,68	13,53	11 260 823	2 647 465	23,51	12,76
Podatki i opłaty	13 633 278	13 373 978	98,1	17,34	13 647 817	3 745 959	27,45	18,06
Dochody z tytułu dotacji celowych na zadania bieżące ogółem	26 764 385	26 292 913	98,24	34,09	24 587 229	5 916 741	24,06	28,53
Subwencje ogółem, w tym	17 594 618	17 864 504	101,53	23,16	20 650 514	6 601 032	31,97	31,83

Subwencja oświatowa	11 610 888	11 610 888	100	15,05	12 437 424	4 547 760	36,57	21,93
Subwencja ogólna - część równoważąca	693 470	693 470	100	0,9	551 892	137 973	25	0,67
Subwencja ogólna - część wyrównawcza	5 290 260	5 290 260	100	6,86	7 661 198	1 915 299	25	9,23
Dochody majątkowe	3 500 011	3 339 524	95,41	4,33	10 013 237	645 664	6,45	3,11
Dochody ze sprzedaży majątku	1 520 230	1 360 849	89,52	1,76	3 172 000	638 367	20,13	3,08
Dochody z tytułu dotacji celowych na inwestycje i zakupy inwestycyjne	837 169	837 168	100	1,09	6 652 705	0	0	0

Struktura dochodów – w 2017 r. i w I kw. 2018 r. (w mln)

Realizacja wydatków

Wydatki budżetowe JST są przeznaczone na realizację zadań określonych w art. 216 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności na:

- zadania własne jednostek samorządu terytorialnego;
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami jednostkom samorządu terytorialnego;
- zadania przejęte przez jednostki samorządu terytorialnego do realizacji w drodze umowy lub porozumienia;
- zadania realizowane wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego;
- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego, określoną odrębną uchwałą przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego;
- programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 tej ustawy.

Zgodnie z art. 236 ust. 3 i 4 ustawy o finansach publicznych, w planie wydatków jednostki samorządu terytorialnego wyodrębnia się:

wydatki bieżące, w tym:

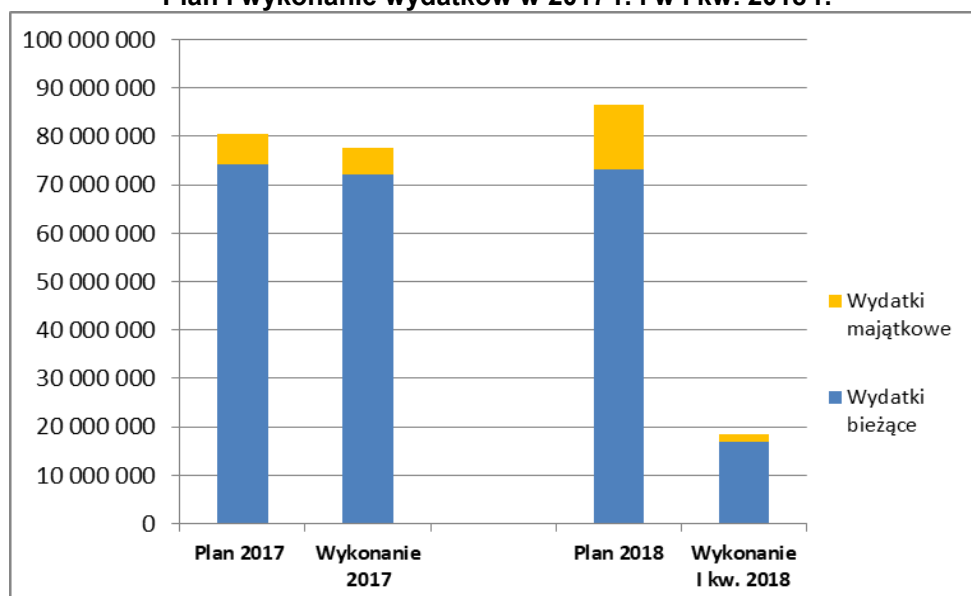
- wydatki jednostek budżetowych, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane oraz wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań;
  - dotacje na zadania bieżące;
  - świadczenia na rzecz osób fizycznych;
  - wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 tej ustawy, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego;
  - wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym;
  - obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego;
- wydatki majątkowe, w tym

- inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego;
- zakup i objęcie akcji i udziałów;
- wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

Wykonanie i struktura wydatków w roku 2017 i w I kwartale 2018

Wyszczególnienie	2017				2018			
	Plan	Wykonanie	Wykonanie w %	Struktura w %	Plan	Wykonanie	Wykonanie w %	Struktura w %
Wydatki ogółem	80 505 437	77 573 750	96,36	100,00	86 485 365	18 343 742	21,21	100,00
Wydatki bieżące	74 309 064	72 122 805	97,06	92,97	73 169 024	16 831 997	23,00	91,76
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	39 471 616	38 191 696	96,76	49,23	40 025 082	9 297 421	23,23	50,68
Wynagrodzenia i składki od nich naliczane	23 403 757	23 087 931	98,65	29,76	24 045 526	6 703 291	27,88	36,54
Wydatki związane z realizacją statutowych zadań jednostek budżetowych	16 067 859	15 103 765	94	19,47	15 979 556	2 594 130	16,23	14,14
Dotacje na zadania bieżące	6 349 793	6 229 697	98,11	8,03	5 990 843	1 184 570	19,77	6,46
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	25 765 524	25 261 970	98,05	32,57	24 485 627	5 702 755	23,29	31,09
Wydatki bieżące na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	276 131	162 735	58,93	0,21	322 472	63 460	19,68	0,35
Poręczenia i gwarancje	0	0	x	0,00	0	0	x	0,00
Wydatki na obsługę długu	2 446 000	2 276 708	93,08	2,93	2 345 000	583 791	24,9	3,18
Wydatki na odsetki (art. 243)	2 380 000	2 239 392	94,09	2,89	2 200 000	569 266	25,88	3,10
Wydatki majątkowe	6 196 373	5 450 945	87,97	7,03	13 316 341	1 511 745	11,35	8,24
inwestycje i zakupy inwestycyjne	6 196 373	5 450 945	87,97	7,03	13 316 341	1 511 745	11,35	8,24
wydatki inwestycyjne na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp	1 569 951	1 555 188	99,06	2,00	9 885 624	381 300	3,86	2,08

Plan i wykonanie wydatków w 2017 r. i w I kw. 2018 r.

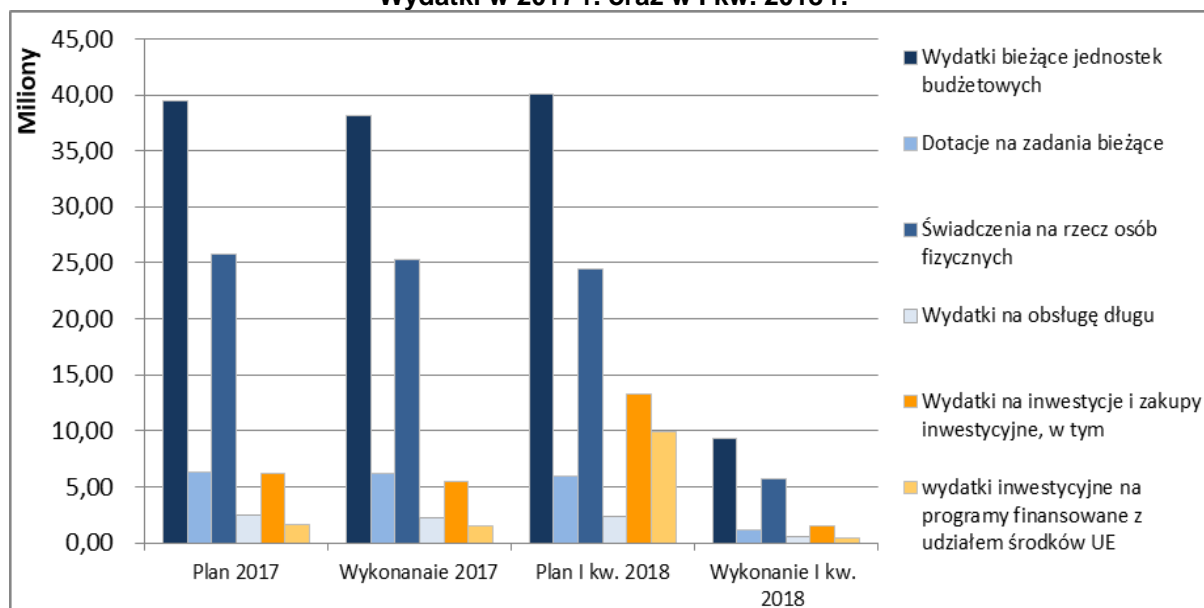
W 2017 r. Gmina wykonała wydatki na poziomie 96,36%. Główną pozycją w strukturze wydatków budżetu są wydatki bieżące, które stanowią odpowiednio 92,97%. W ramach wydatków bieżących istotną pozycję stanowiły wydatki jednostek budżetowych (49,23% wydatków ogółem). Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane stanowią 29,76% wydatków ogółem, zaś wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych - 32,57%. Udział wydatków majątkowych w strukturze wydatków ogółem w 2017 r. wyniósł 7,03%.

W 2018 r. – wg stanu na 31 marca 2018 r. - wydatki budżetu zostały zrealizowane w 21,21%, z czego wydatki bieżące stanowiły 91,76%. Na wydatki majątkowe poniesiono 8,24% wydatków budżetu. W I kwartale 2018 r. wydatkowano środki głównie na wydatki jednostek budżetowych, w tym na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, a także na świadczenia na rzecz osób fizycznych. W I kwartale 2018 r. największe wydatki poniesiono w działach: 801 Oświata i wychowanie oraz 855 Rodzina.

Wykonanie planu, struktura planu i wykonania wg. działów klasyfikacji budżetowej w 2018 r.

Dział	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Wykonanie %	Struktura wykonania %	Struktura planu %
010	Rolnictwo i łowiectwo	2 002 716	40 904	2,04	0,22	2,32
600	Transport i łączność	6 956 492	1 342 722	19,30	7,32	8,04
700	Gospodarka mieszkaniowa	3 317 472	561 718	16,93	3,06	3,84
710	Działalność usługowa	215 000	38 513	17,91	0,21	0,25
750	Administracja publiczna	6 557 712	1 778 141	27,12	9,69	7,58
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 870 433	31 034	1,66	0,17	2,16
757	Obsługa długu publicznego	2 345 000	583 791	24,90	3,18	2,71
758	Różne rozliczenia	384 000	0	0,00	0,00	0,44
801	Oświata i wychowanie	22 789 702	5 113 007	22,44	27,87	26,35
851	Ochrona zdrowia	414 500	82 213	19,83	0,45	0,48
852	Pomo społeczna	7 513 792	1 800 606	23,96	9,82	8,69
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	1 146 608	115 348	10,06	0,63	1,33
855	Rodzina	20 181 701	4 876 875	24,16	26,59	23,34
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 273 658	993 954	18,85	5,42	6,10
921	Kultura i ochrona dziedzictw narodowego	2 653 815	422 356	15,92	2,30	3,07
926	Kultura fizyczna	2 849 924	560 706	19,67	3,06	3,30

Wydatki w 2017 r. oraz w I kw. 2018 r.

W okresie objętym raportem Gmina Lubsko udzieliła dotacji podmiotowych dla niepublicznych jednostek systemu oświaty, w tym w 2017 r. w kwocie 3 167 717 zł, a w okresie od 01.01.2018 r. do 31.03.2018 r. - w kwocie 667 471 zł (przy planie 2 834 893 zł). W 2017 r. nie udzielono pomocy finansowej innej JST, zaś udzielone dotacje na prace remontowe i konserwatorskie przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków wyniosły 10 000 zł. W 2018 r. zaplanowano dotacje na pomoc finansową dla innej JST (do końca I kwartału dotacja ta nie została udzielona). W omawianym okresie jednostka nie ponosiła wydatków z tytułu poręczeń i gwarancji.

W okresie objętym raportem Gmina planowała pozyskać znaczne środki na wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych. W 2017 r. zarówno plan dochodów i wydatków w tym zakresie został znacząco zmniejszony w porównaniu do uchwały budżetowej, niemniej wykonanie planu po zmianach wyniosło: 100,00% dla dochodów i 93,06% wydatków. W I kwartale 2018 r. wykonanie dochodów z tytułu dotacji na dotację na zadania z udziałem środków z budżetu UE wyniosło 1,68% i dotyczyło wyłącznie dochodów bieżących, wykonanie wydatków na zadania realizowane z udziałem środków UE wyniosło 4,36%. Zestawienie planowanych i wykonanych dochodów i wydatków na zadania z udziałem środków UE przedstawia poniższe zestawienie.

Dochody i wydatki na zadania realizowane w udziałem środków UE

Dochody i wydatki na zadania z udziałem środków UE	2017				2018			
	Plan	Wykonanie	Wykonanie %	Struktura %	Plan	Wykonanie	Wykonanie %	Struktura %
Dochody ogółem	1 843 554	1 843 549	100,00	100,00	6 995 612	117 683	1,68	100,00
Dochody bieżące	310 052	310 048	100,00	16,82	231 202	117 683	50,90	100,00
Dochody majątkowe	1 533 502	1 533 501	100,00	83,18	6 764 410	0	0	0,00
Wydatki ogółem	1 846 082	1 717 922	93,06	100,00	10 208 096	444 760	4,36	100,00
Wydatki bieżące	276 131	162 735	58,93	9,47	322 472	63 460	19,68	14,27
Wydatki inwestycyjne	1 569 951	1 555 188	99,06	90,53	9 885 624	381 300	3,86	85,73

Realizacja przychodów i rozchodów

W 2017 r. Gmina Lubsko zrealizowała przychody w kwocie 5 219 254 zł, co stanowiło 67,84% planowanych przychodów. Wszystkie zrealizowane przez Gminę przychody dotyczyły kredytów i pożyczek. Gmina w 2017 r. wykonała rozchody w kwocie 5 773 012 zł, co stanowiło w 99,83% planu (rozchody w całości stanowiły spłaty wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek).

W 2018 r. – wg stanu na 31 marca 2018 r. - przychody planowane w kwocie 6 970 062 zł, wykonano w 14,88% (tj. w kwocie 1 037 176 zł). Wykonane przychody dotyczą kredytów zaciągniętych na podstawie umów podpisanych w 2017 r. i uruchomionych w roku 2018. Zrealizowane rozchody (w kwocie 1 222 377 zł) w całości stanowiły spłaty otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek. Rozchody zrealizowano w 22,31% przy planie 5 479 523 zł.

Wykonanie przychodów i rozchodów w roku 2017 i w I kwartale 2018 (w zł)

Wyszczególnienie	2017				2018			
	Plan	Wykonanie	Wykonanie w %	Struktura w %	Plan	Wykonanie	Wykonanie w %	Struktura w %
Przychody ogółem	7 693 637	5 219 254	67,84	100,00	6 970 062	1 037 176	14,88	100,00
Kredyty, pożyczki i papiery wartościowe - przychody zwrotne	7 693 637	5 219 254	67,84	100,00	6 970 062	1 037 176	14,88	100,00
Nadwyżka z lat ubiegłych i wolne środki	0,00	0,00	x	x	0,00	0,00	x	x
Rozchody	5 783 013	5 773 012	99,83	100,00	5 479 523	1 222 377	22,31	100,00
Spłata długu	5 783 013	5 773 012	99,83	100,00	5 479 523	1 222 377	22,31	100,00

Wynik budżetu

Na koniec 2017 r. Gmina Lubsko planowała i wykonała budżet deficytowy. Wykonanie roku zamknęło się niższym deficytem od planowanego (na planowany deficyt w kwocie 1 910 624 zł wykonano 443 781 zł). W 2017 r. zrealizowano przychody w kwocie 5 219 254 zł, a rozchody wyższe o 553 758 zł, w kwocie 5 773 012 zł. Gmina sfinansowała deficyt w części środkami z niewykorzystanych dotacji w 2017 r. oraz środkami pochodzącymi z części oświatowej subwencji ogólnej otrzymanej w grudniu na styczeń 2018 r.

Według stanu na koniec I kwartału 2018 r. planowano deficyt w kwocie 1 490 539 zł, zaś wykonano nadwyżkę w kwocie 2 397 320 zł.

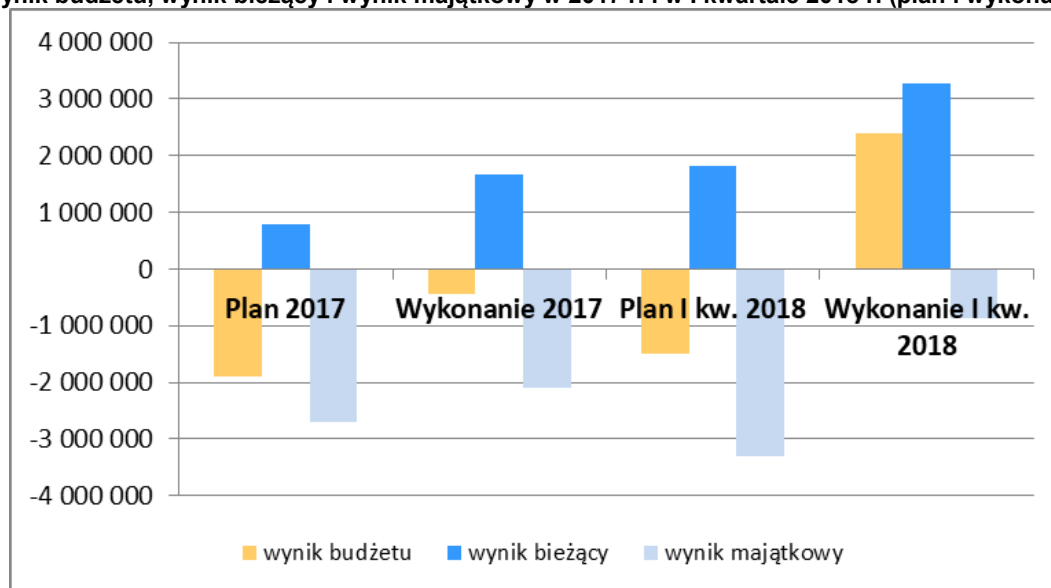
Zgodnie z obowiązującym od dnia 1 stycznia 2011 r. art. 242 ustawy o finansach publicznych, JST nie może uchwalić budżetu, w którym bieżące wydatki budżetowe nie znajdują pokrycia w dochodach bieżących, powiększonych o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych oraz o wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, natomiast na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Reguła ta po raz pierwszy miała zastosowanie do budżetów JST na rok 2011.

Na koniec IV kwartału 2017 r. wykonane przez Gminę Lubsko dochody bieżące były wyższe od wykonanych wydatków bieżących o 1 667 640 zł. Z kolei w 2018 r. zaplanowano dochody bieżące wyższe od wydatków bieżących o 1 812 565 zł. W I kwartale 2018 r. Gmina wykonała nadwyżkę operacyjną w kwocie 3 263 401 zł.

Wynik budżetu, wynik operacyjny i majątkowy w roku 2017 i I kwartale 2018

Wyszczególnienie	Plan 2017	Wykonanie 2017	Plan I kw. 2018	Wykonanie I kw. 2018
Dochody ogółem	78 594 813	77 129 969	84 994 826	20 741 062
Dochody bieżące	75 094 802	73 790 446	74 981 589	20 095 398
Wydatki ogółem	80 505 437	77 573 750	86 485 365	18 343 742
Wydatki bieżące	74 309 064	72 122 805	73 169 024	16 831 997
Przychody ogółem	7 693 637	5 219 254	6 970 062	1 037 176
Rozchody	5 783 013	5 773 012	5 479 523	1 222 377
Wynik budżetu	-1 910 624	-443 781	-1 490 539	2 397 320
wynik bieżący	785 738	1 667 640	1 812 565	3 263 401
wynik majątkowy	-2 696 362	-2 111 421	-3 303 104	-866 081
wynik operacyjny + nadwyżka z lat ubiegłych + wolne środki (art. 242 ufp)	785 738	1 667 640	1 812 565	3 263 401

Wynik budżetu, wynik bieżący i wynik majątkowy w 2017 r. i w I kwartale 2018 r. (plan i wykonanie)

8. Zadłużenie i sytuacja Gminy w aspekcie art. 243 ustawy o finansach publicznych. Prognoza sytuacji finansowej Miasta i Gminy Lubsko w latach 2018-2033

Na koniec 2017 r. zobowiązania ogółem Gminy Lubsko wyniosły 65 390 533 zł i w porównaniu do stanu zadłużenia na koniec 2016 r. zmniejszyły się o 411 781 zł. Według stanu na koniec I kwartału 2018 r. zadłużenie Gminy wyniosło 66 175 695 zł, w tym zobowiązania wymagalne w kwocie 1 112 339 zł (co stanowi istotny wzrost w porównaniu do poprzednich okresów sprawozdawczych).

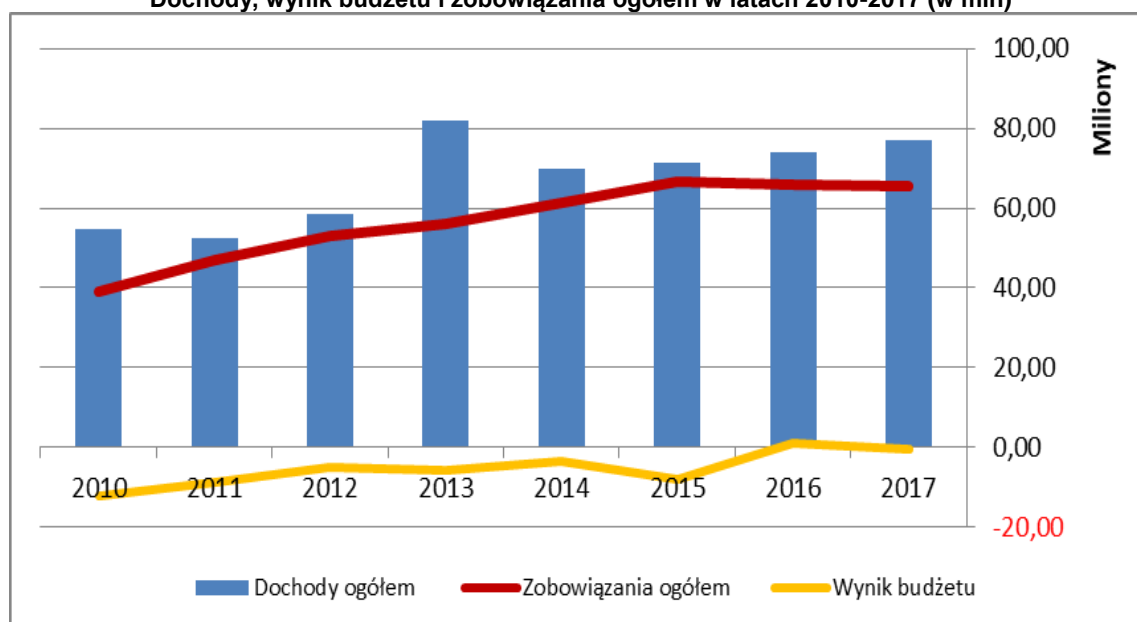
Analiza sytuacji finansowej Gminy Lubsko, w tym w szczególności w zakresie zadłużenia i zdolności Jednostki do jego terminowej spłaty wymaga odniesienia do realizacji budżetów w latach poprzednich (poprzedzających okres objęty niniejszym raportem).

W latach 2010-2015 zadłużenie Gminy wzrastało w związku z realizacją zadań inwestycyjnych (wysoki udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem). W latach 2015-2017 zadłużenie utrzymywało się na zbliżonym poziomie, zaś – wg stanu na koniec I kwartału 2018 r. – wynosi ono 66 175 695 zł.

Zobowiązania Miasta i Gminy Lubsko wg tytułów dłużnych

Wyszczególnienie	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Zobowiązania wg tytułów dłużnych	66 175 695	65 390 533	65 802 314	66 479 549	61 158 753	56 167 947	53 122 282	47 152 017	39 069 954
papiery wartościowe w tym:	0	0	0	0	0	0	0	0	0
krótkoterminowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0
długoterminowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kredyty i pożyczki w tym:	65 063 355	65 248 556	65 802 314	66 462 425	60 917 886	55 891 091	53 000 085	46 363 690	38 651 126
krótkoterminowe	0	0	0	0	862 758	0	0	0	0
długoterminowe	65 063 355	65 248 556	65 802 314	66 462 425	60 055 128	55 891 091	53 000 085	46 363 690	38 651 126
wymagalne zobowiązania w tym:	1 112 339	141 977	0	17 124	240 867	276 856	122 197	788 327	418 828
z tyt. dostaw towarów i usług	1 078 703	141 977	0	17 124	240 867	262 788	121 316	518 289	318 892
pozostałe	33 637	0	0	0	0	14 068	881	270 038	99 935

Dochody, wynik budżetu i zobowiązania ogółem w latach 2010-2017 (w mln)

Struktura zadłużenia Miasta i Gminy Lubsko (%)

Wyszczególnienie	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Kredyty i pożyczki	98,32	99,78	100,00	99,97	99,61	99,51	99,77	98,33	98,93
Zobowiązania wymagalne	1,68	0,22	0,00	0,03	0,39	0,49	0,23	1,67	1,07

Zadłużenie Gminy z tytułu kredytów i pożyczek (wykazane w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji) w całości dotyczy zobowiązań zaciągniętych w bankach i Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (nie zaciągnięto zobowiązań w instytucjach działających na rynku finansowym lecz niebędących bankami, tzw. parabankach).

Do końca 2013 r. (na mocy art. 85 pkt 3 oraz art. 121 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych w latach 2011 – 2013) w zakresie limitu długu obowiązywały zasady określone w art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, zgodnie z którymi łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie mogła przekroczyć 60% wykonanych dochodów ogółem jednostki, a w trakcie roku budżetowego 60% planowanych dochodów budżetu. Zgodnie z ustawą wyłączeniem z ww. limitu podlegały zobowiązania zaciągnięte przez JST w związku z realizacją zadań i projektów z udziałem środków pochodzących z budżetu UE.

Począwszy od 1 stycznia 2014 r., zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., jednostki samorządu terytorialnego stosują indywidualne wskaźniki spłaty zadłużenia, których przekroczenie powoduje bardzo daleko idące konsekwencje – niemożność uchwalenia budżetu, a co za tym idzie konieczność opracowania i wdrożenia programu postępowania naprawczego. Obowiązujące obecnie rozwiązanie ustawowe zakłada, że roczna kwota rozchodów z tytułu spłaty długu oraz wydatków związanych z jego obsługą (odsetki i dyskonto) limitowana jest relacją spłaty zobowiązań, określoną przez ustawodawcę w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. W prognozie kwoty długu, stanowiącej integralną część Wieloletniej Prognozy Finansowej, jednostka samorządu terytorialnego musi potwierdzić zachowanie przedmiotowej relacji przez cały okres, na jaki przyjęta jest prognoza. Ww. relacja zakłada porównanie dwóch wyrażonych procentowo wartości, czyli kwoty spłaty i maksymalnego wskaźnika spłaty, obliczonego na podstawie danych finansowych z trzech lat poprzedzających rok budżetowy, według wzoru ustalonego we wskazanym przepisie.

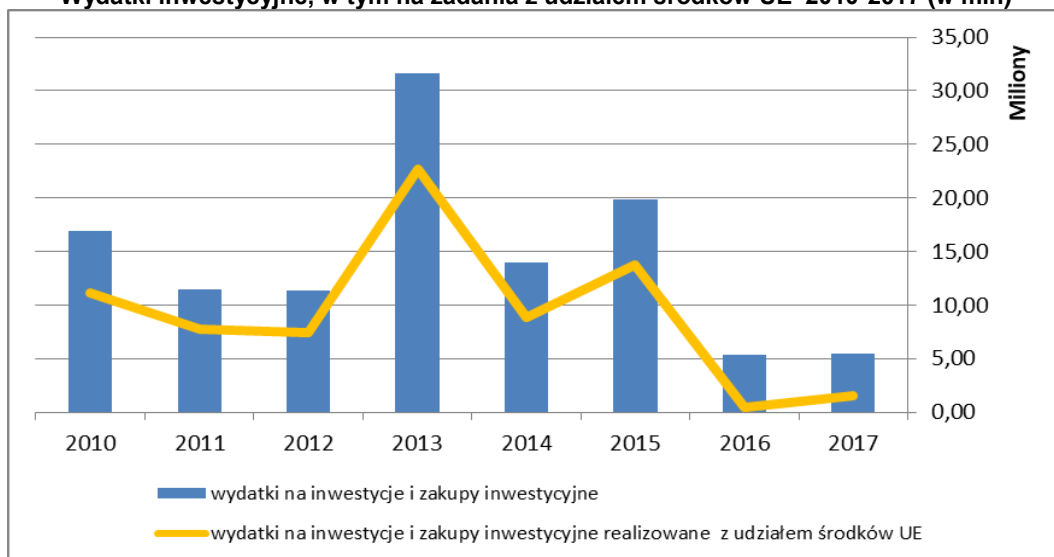
Podkreślić należy, że relacja z art. 243 ust. 1 ustawy nie limituje kwoty długu, lecz poziom jego spłaty w poszczególnych latach objętych prognozą długu. Jednocześnie, dane zawarte w WPF w tym zakresie określają też potencjalną zdolność jednostki samorządu terytorialnego do zaciągania i spłaty nowych zobowiązań, które będą musiały być uwzględnione w relacji spłat zobowiązań. Na podstawie i zasadach określonych w art. 243 ust. 3 i 3a ustawy wyłączeniem z limitu spłaty zobowiązań podlegają spłaty zobowiązań (wraz z odsetkami) zaciągane w związku z realizacją zadań z udziałem środków pochodzących z budżetu UE.

W latach 2010-2013 relacja kwoty długu do wykonanych dochodów, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń dotyczących zobowiązań zaciąganych w związku z realizacją zadań z udziałem środków UE, nie przekraczała 60%, wynosząc odpowiednio: 38,83%, 47,38%, 45,30% i 50,28%. Aktualnie ww. wskaźnik ma wyłącznie znaczenie informacyjne i jest wykorzystywany w analizie ekonomicznej i ocenie sytuacji finansowej JST. Relacja zadłużenia do wykonanych dochodów od kilku lat kształtuje się w Gminie Lubsko na bardzo wysokim poziomie, co jest efektem realizacji szeregu przedsięwzięć inwestycyjnych (w tym z udziałem środków pochodzących z bezzwrotnej pomocy UE) finansowanych lub współfinansowanych przychodami zwrotnymi. Relacja kwoty długu do planowanych dochodów – wg stanu na koniec I kw. 2018 r. – wynosiła 77,86%, zaś prognozowana w WPF na koniec roku 2018 kwota w relacji do planowanych dochodów na koniec I kwartału 2018 r. wynosiła 78,52%. W latach wcześniejszych poziom relacji kształtował się, jak w poniższym zestawieniu.

Wyszczególnienie	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Relacja kwoty długu do wykonanych dochodów ogółem	84,78%	89,14%	93,28%	87,45%	68,72%	90,62%	90,19%	71,56%
Relacja kwoty długu do wykonanych dochodów ogółem z uwzględnieniem wyłączeń (wskaźnik obowiązujący do 31.12. 2013r.)	x	x	x	x	50,28%	45,30%	47,38%	38,83%
Stopień finansowania wydatków bieżących dochodami bieżącymi (Db : Wb)	102,31%	104,64%	101,36%	106,00%	112,18%	99,32%	96,79%	92,95%

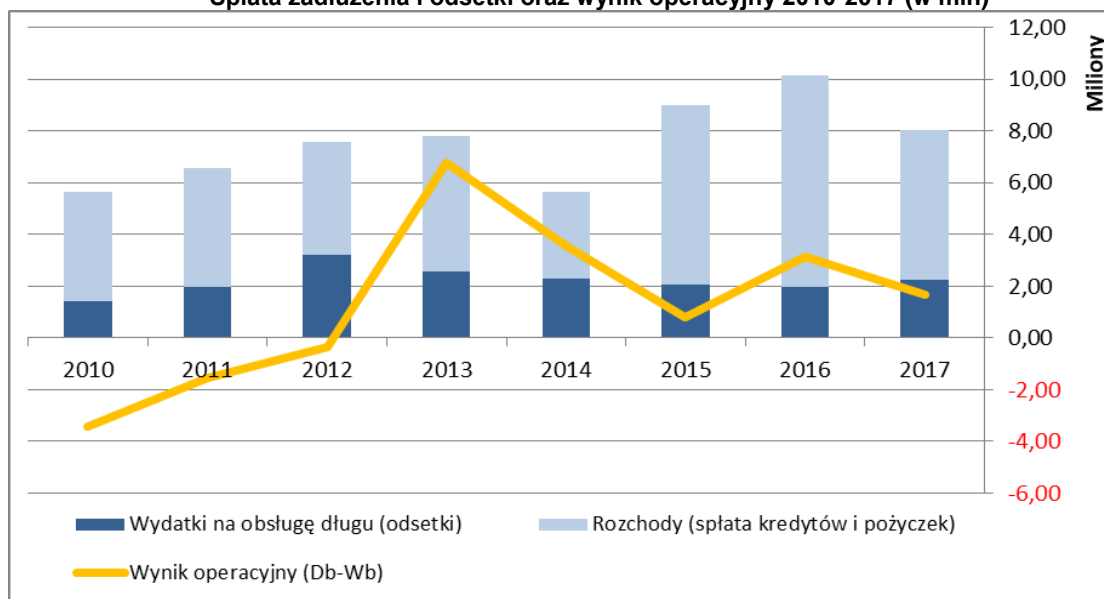
Udział wydatków bieżących (Wb) w wydatkach ogółem	92,97%	92,71%	74,87%	80,96%	63,76%	82,00%	79,26%	72,48%
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	7,03%	7,29%	25,13%	19,04%	36,24%	18,00%	20,74%	27,52%

Wydatki inwestycyjne, w tym na zadania z udziałem środków UE 2010-2017 (w mln)

Innym wskaźnikiem służącym ocenie kondycji finansowej Gminy jest tzw. wynik operacyjny (różnica między bieżącymi dochodami i wydatkami). Wynik dodatni (nadwyżka operacyjna) wskazuje, że daną jednostkę stać na działania inwestycyjne, na które może przeznaczyć własne środki. Z uwagi na konstrukcję relacji określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych, wyznaczającej maksymalny dopuszczalny limit spłaty zobowiązań indywidualnie dla każdej JST, kluczowe znaczenie dla wyznaczenia poziomu spłaty zobowiązań ma poziom nadwyżki operacyjnej w kolejnych trzech latach poprzedzających dany rok budżetowy. Gmina Lubsko, począwszy od 2013 r., wykonuje nadwyżkę operacyjną, która uzupełniona dochodami ze sprzedaży majątku – po dokonaniu wyłączeń dotyczących spłat zobowiązań zaciąganych na zadania z udziałem środków UE – umożliwiła zachowanie relacji określonych w art. 242-243 ustawy o finansach publicznych. W aspekcie poziomu osiągniętej w kolejnych latach nadwyżki i w związku z wysokimi wydatkami i rozchodami dotyczącymi obsługi zadłużenia, w celu zapewnienia płynności finansowej i umożliwienia realizacji zadań publicznych Gmina zmuszona była zaciągać – na podstawie art. 89 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych - nowe zobowiązania na spłatę kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach wcześniejszych.

Spłata zadłużenia i odsetki oraz wynik operacyjny 2010-2017 (w mln)

Podstawowe dane dotyczące wykonania budżetów przez Gminę Lubsko w roku 2017 oraz w latach wcześniejszych (2014-2016)

Wyszczególnienie	Wykonanie				Dynamika(rok poprzedni = 100)			
	2017	2016	2015	2014	2017	2016	2015	2014
Dochody ogółem	77 129 969	73 821 586	71 268 861	69 935 777	104,48%	103,58%	101,91%	85,57%
Dochody bieżące	73 790 446	70 663 806	60 093 049	63 055 274	104,42%	117,59%	95,30%	101,00%
Dochody majątkowe	3 339 524	3 157 780	11 175 812	6 880 502	105,76%	28,26%	162,43%	35,65%
Dochody ze sprzedaży majątku	1 360 849	1 489 618	1 025 165	1 867 583	91,36%	145,31%	54,89%	163,51%
Wydatki ogółem	77 573 750	72 840 335	79 183 724	73 473 656	106,50%	91,99%	107,77%	84,18%
Wydatki bieżące	72 122 805	67 531 154	59 288 592	59 484 714	106,80%	113,90%	99,67%	106,89%
Poręczenia i gwarancje	0	0	0	908 016	x	x	0,00%	x
Wydatki na obsługę długu	2 276 708	2 087 819	2 163 978	2 304 964	109,05%	96,48%	93,88%	89,20%
Wydatki na odsetki (art. 243)	2 239 392	1 959 412	2 081 990	2 304 964	114,29%	94,11%	90,33%	89,20%
Wydatki majątkowe	5 450 945	5 309 181	19 895 132	13 988 942	102,67%	26,69%	142,22%	44,23%
Przychody ogółem	5 219 254	7 546 693	14 811 898	8 845 228	69,16%	50,95%	167,46%	82,12%
Kredyty, pożyczki i papiery wartościowe	5 219 254	7 546 693	12 441 574	8 483 849	69,16%	60,66%	146,65%	113,43%
Nadwyżka, inne przychody (w tym wolne środki)	0	0	2 370 324	0	x	0,00%	x	0,00%
Rozchody	5 773 012	8 206 805	6 897 035	3 349 503	70,34%	118,99%	205,91%	64,10%
Splata długu	5 773 012	8 206 805	6 897 035	3 226 703	70,34%	118,99%	213,75%	70,33%
Zobowiązania ogółem	65 390 533	65 802 314	66 479 549	61 158 753	99,37%	98,98%	108,70%	108,89%
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji	65 248 556	65 802 314	66 462 425	60 917 886	99,16%	99,01%	109,10%	108,99%
Zobowiązania wymagalne	141 977	0	17 124	240 867	x	0,00%	7,11%	87,00%
Dochody UE ogółem	1 843 549	1 516 277	9 918 522	3 813 898	121,58%	15,29%	260,06%	21,51%
Dochody bieżące UE	310 048	51 897	103 992	299 547	597,43%	49,90%	34,72%	373,91%
Dochody majątkowe UE	1 533 501	1 464 380	9 814 531	3 514 351	104,72%	14,92%	279,27%	19,91%
Wydatki UE ogółem	1 717 922	557 897	14 279 490	9 504 164	307,93%	3,91%	150,24%	41,01%
Wydatki bieżące UE	162 735	54 186	509 056	668 145	300,32%	10,64%	76,19%	134,27%
Wydatki inwestycyjne UE	1 555 188	503 711	13 770 434	8 836 019	308,75%	3,66%	155,84%	38,96%
Rozliczenie budżetu								
Dochody - Wydatki	-443 781	981 252	-7 914 863	-3 537 879				
Przychody - Rozchody	-553 758	-660 112	7 914 863	5 495 726				
([D + P] - [W + R])	-997 539	321 140	0	1 957 847				
Zmiana kwoty długu (nominalnie)	-411 781	-677 235	5 320 796	4 990 805				
Db - Wb	1 667 640	3 132 653	804 457	3 570 561				

Zgodnie z uchwałą (Nr LIV/289/17) z dnia 28 grudnia 2017 r w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2033 planowano przychody w kwocie 5 191 696 zł, a rozchody w kwocie 3 701 157 zł. Planowana kwota rozchodów miała związek z podjętą przez Gminę Lubsko uchwałą Nr LIII/283/17 z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na usługę spłaty i restrukturyzacji zobowiązań Gminy Lubsko. Powyższa uchwała zakładała przejęcie długu przez osobę trzecią (w łącznej kwocie 32 017 164,25 zł) i ustalenie nowego harmonogramu spłaty zobowiązań. W związku z faktem, że do przetargu nie przystąpił żaden podmiot, przetarg został unieważniony. Z uwagi na powyższe Kolegium Izby uchwałą Nr 41/2018 z dnia 5 lutego 2018 r. stwierdziło nieważność ww. uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej.

W dniu 19 lutego 2018 r. Rada Miejska w Lubsku podjęła uchwałą Nr LVI/313/18 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2033, uwzględniając w prognozie zmianę harmonogramu spłat zobowiązań zaciągniętych w Banku Ochrony Środowiska. W WPF zaplanowano rozchody zgodnie ze wstępnie przyjętym harmonogramem spłat. Aneksy umów kredytowych zostały podpisane przez Gminę Lubsko z Bankiem Ochrony Środowiska w dniu 25 kwietnia 2018 r. W dniu 11 maja 2018 r Gmina podjęła uchwałą Nr LX/326/18 w sprawie zmiany WPF, uwzględniając w prognozie spłatę zobowiązań zgodną z ostatecznie przyjętymi, w aneksach do umów kredytowych, zmianami harmonogramów spłat.

Gmina Lubsko wykazuje w Wieloletniej Prognozie Finansowej (w latach 2018-2030) wyłączenia ze spłaty kapitału oraz odsetek na podstawie art. 243 ust. 3 i 3a ustawy o finansach publicznych. Stosowanie wyłączeń ma w przypadku Gminy Lubsko decydujące znaczenie dla spełnienia relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Poniższa tabela przedstawia – na podstawie danych wykazanych w WPF - kwoty spłat zadłużenia wraz z odsetkami oraz stosowane wyłączenia ze wskaźnika spłat kapitału i odsetek.

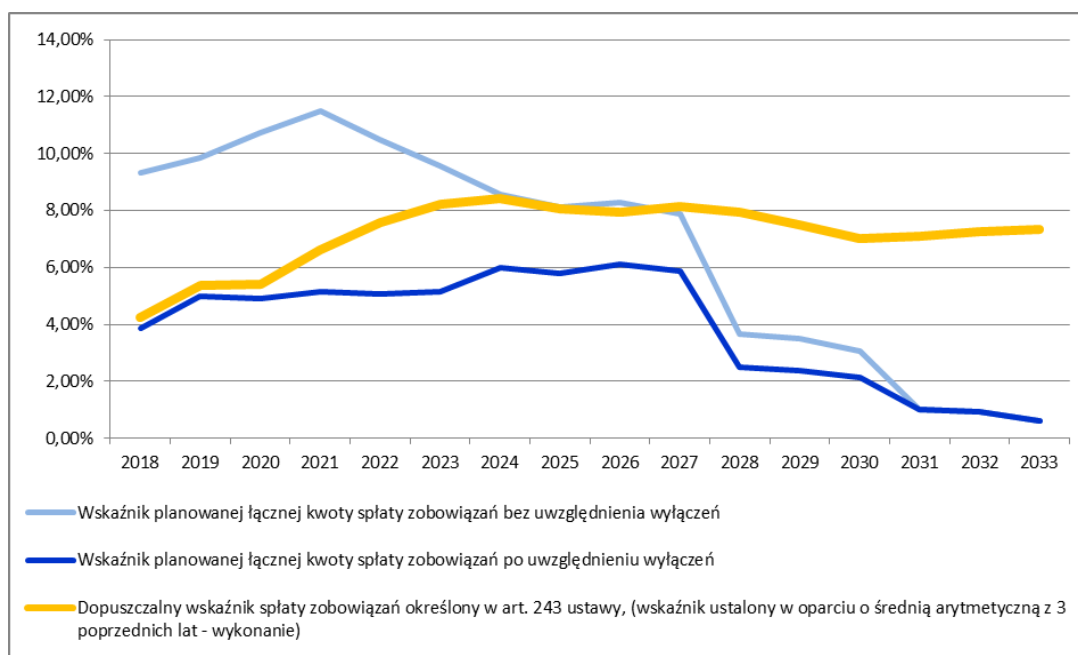
Na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lubsko - według stanu na dzień 31 marca 2018 r. – relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych kształtowała się następująco:

LATA objęte WPF	Wskaźnik [R+O]/[D] <u>(bez uwzględnienia wyłączeń)</u> (lewa strona wzoru)	Wskaźnik [R+O]/[D] <u>(z uwzględnieniem wyłączeń)</u> (lewa strona wzoru)	Maksymalny dopuszczalny poziom spłaty zobowiązań (prawa strona wzoru)		Stopień spełnienia relacji	
			Średnia z art. 243 ufp. (obliczona z uwzględnieniem planu III kw. 2017 r.)	Średnia z art. 243 ufp. (obliczona z wykonania 2017 r.)		
1	2	3	4	5	(4-3)	(5-3)
2018	9,03%	3,59%	4,16%	4,25%	0,57%	0,66%
2019	9,70%	4,87%	5,25%	5,35%	0,38%	0,48%
2020	10,59%	4,76%	5,33%	5,43%	0,57%	0,67%
2021	11,50%	5,17%	6,61%	6,61%	1,44%	X
2022	10,76%	5,33%	7,56%	7,56%	2,23%	X
2023	10,01%	5,58%	8,23%	8,23%	2,65%	X
2024	9,26%	6,67%	8,43%	8,43%	1,76%	X
2025	8,92%	6,59%	8,07%	8,07%	1,48%	X
2026	9,15%	6,98%	7,95%	7,95%	0,97%	X
2027	9,12%	7,07%	8,12%	8,12%	1,05%	X
2028	5,02%	3,85%	7,92%	7,92%	4,07%	X
2029	4,85%	3,74%	7,50%	7,50%	3,76%	X
2030	3,19%	2,23%	7,00%	7,00%	4,77%	X
2031	1,46%	1,46%	7,10%	7,10%	5,64%	X
2032	1,15%	1,15%	7,26%	7,26%	6,11%	X
2033	0,63%	0,63%	7,33%	7,33%	6,70%	X

W trakcie opracowywania niniejszego raportu, w dniu 11 maja 2018 r., podjęto uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2018-2033. Powyższa uchwała obejmuje spłaty zobowiązań ujęte w harmonogramach spłat stanowiących załączniki do podpisanych aneksów do umów kredytowych z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. Zgodnie z danymi zawartymi w ww. uchwale relacja, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych kształtuje się następująco:

LATA objęte WPF	Wskaźnik $[R+O]/[D]$ (bez uwzględnienia wyłączeń) (lewa strona wzoru)	Wskaźnik $[R+O]/[D]$ (z uwzględnieniem wyłączeń) (lewa strona wzoru)	Maksymalny dopuszczalny poziom spłaty zobowiązań (prawa strona wzoru)		Stopień spełnienia relacji	
			Średnia z art. 243 ufp. (obliczona z uwzględnieniem planu III kw. 2017 r.)	Średnia z art. 243 ufp. (obliczona z wykonania 2017 r.)		
1	2	3	4	5	1	2
2018	9,32%	3,86%	4,16%	4,25%	0,30%	0,39%
2019	9,83%	5,00%	5,25%	5,35%	0,25%	0,35%
2020	10,72%	4,90%	5,33%	5,42%	0,43%	0,52%
2021	11,48%	5,15%	6,60%	6,60%	1,45%	X
2022	10,50%	5,07%	7,56%	7,56%	2,49%	X
2023	9,58%	5,15%	8,23%	8,23%	3,08%	X
2024	8,58%	5,99%	8,43%	8,43%	2,44%	X
2025	8,10%	5,77%	8,07%	8,07%	2,30%	X
2026	8,29%	6,12%	7,95%	7,95%	1,83%	X
2027	7,89%	5,85%	8,12%	8,12%	2,27%	X
2028	3,67%	2,51%	7,92%	7,92%	5,41%	X
2029	3,49%	2,38%	7,50%	7,50%	5,12%	X
2030	3,06%	2,14%	7,00%	7,00%	4,86%	X
2031	0,99%	0,99%	7,10%	7,10%	6,11%	X
2032	0,94%	0,94%	7,26%	7,26%	6,32%	X
2033	0,61%	0,61%	7,33%	7,33%	6,72%	X

Poziom spełnienia relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych

Splata zadłużenia i obsługa długu wg WPF na koniec I kwartału 2018

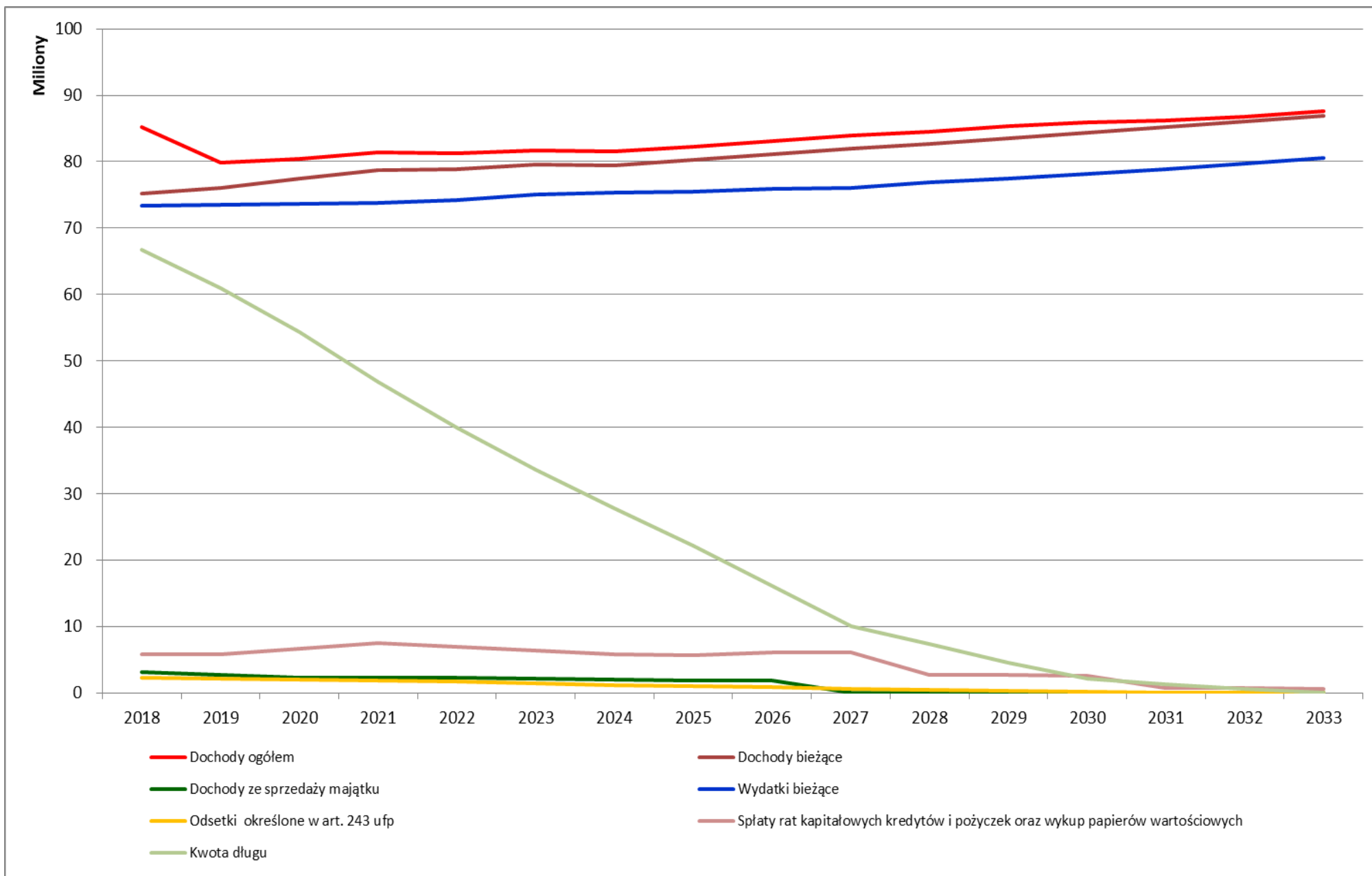
Rok	Splaty rat kapitałowych	Odsetki	Razem (2+3)	Wyłączenie ze splat na podstawie art. 243 ust 3 i 3a.	Wyłączenia odsetek	Razem (5+6)
1	2	3	4	5	6	7
2018	5 479 523	2 200 000	7 679 523	3 727 990	895 572	4 623 562
2019	5 743 636	2 000 000	7 743 636	3 028 784	825 790	3 854 574
2020	6 610 116	1 900 000	8 510 116	3 960 981	724 121	4 685 102
2021	7 516 000	1 850 000	9 366 000	4 546 620	610 622	5 157 242
2022	6 950 947	1 800 000	8 750 947	3 926 847	490 696	4 417 543
2023	6 431 804	1 750 000	8 181 804	3 237 135	383 975	3 621 110
2024	5 857 431	1 700 000	7 557 431	1 812 063	300 511	2 112 574
2025	5 740 000	1 600 000	7 340 000	1 682 856	237 576	1 920 432
2026	6 100 000	1 500 000	7 600 000	1 624 164	178 472	1 802 636
2027	6 252 270	1 400 000	7 652 270	1 599 144	119 406	1 718 550
2028	3 040 000	1 200 000	4 240 000	905 760	77 057	982 817
2029	3 040 000	1 100 000	4 140 000	905 760	44 450	950 210
2030	1 845 889	900 000	2 745 889	819 575	12 980	832 555
2031	611 002	650 000	1 261 002	0	0	0
2032	600 000	400 000	1 000 000	0	0	0
2033	400 000	150 000	550 000	0	0	0

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Lubsko na lata 2018-2033 (dane wg uchwały nr LX/326/18 z dnia 11 maja 2018 r.)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Dochody ogółem	85 249 980	79 831 353	80 393 675	81 450 681	81 322 188	81 701 410	81 588 424	82 283 301	83 086 141	83 897 002	84 515 973	85 343 132	85 978 564	86 222 349	86 774 573	87 635 318
Dochody bieżące	75 236 743	76 030 508	77 386 813	78 650 681	78 922 188	79 501 410	79 488 424	80 283 301	81 086 141	81 897 002	82 715 973	83 543 132	84 378 564	85 222 349	86 074 573	86 935 318
Dochody majątkowe, w tym	10 013 237	3 800 845	3 006 862	2 800 000	2 400 000	2 200 000	2 100 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	1 800 000	1 800 000	1 600 000	1 000 000	700 000	700 000
ze sprzedaży majątku	3 172 000	2 640 569	2 305 426	2 200 000	2 200 000	2 100 000	2 000 000	1 900 000	1 900 000	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	86 740 519	74 087 717	73 773 559	73 950 681	74 431 241	75 325 606	75 786 993	76 619 301	77 002 141	77 829 732	81 815 973	82 613 132	83 497 675	85 442 349	85 994 573	87 114 316
Wydatki bieżące, w tym:	73 422 028	73 491 319	73 688 752	73 755 544	74 207 687	75 002 594	75 270 403	75 485 961	75 836 340	76 007 595	76 911 093	77 465 314	78 093 491	78 894 426	79 703 370	80 520 404
z tytułu poręczeń i gwarancji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
wydatki na obsługę długu, w tym:	2 345 000	2 150 000	2 050 000	1 900 000	1 700 000	1 500 000	1 250 000	1 050 000	850 000	600 000	450 000	300 000	200 000	120 000	90 000	50 000
odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy, w tym:	2 200 000	2 100 000	2 000 000	1 850 000	1 650 000	1 450 000	1 200 000	1 000 000	800 000	550 000	400 000	250 000	150 000	70 000	40 000	10 000
odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu i otrzymaniu refundacji z tych środków	31 720	54 246	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	862 417	770 009	722 586	609 087	489 162	382 441	298 976	236 041	176 937	117 886	75 698	43 091	11 735	0	0	0
Wydatki majątkowe	13 318 491	596 398	84 807	195 137	223 554	323 012	516 590	1 133 340	1 165 801	1 822 137	4 904 880	5 147 818	5 404 184	6 547 923	6 291 203	6 593 912
Wynik budżetu	-1 490 539	5 743 636	6 620 116	7 500 000	6 890 947	6 375 804	5 801 431	5 664 000	6 084 000	6 067 270	2 700 000	2 730 000	2 480 889	780 000	780 000	521 002
Przychody budżetu	7 240 062	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	7 240 062	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym na pokrycie deficytu budżetu	1 490 539	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozchody budżetu	5 749 523	5 743 636	6 620 116	7 500 000	6 890 947	6 375 804	5 801 431	5 664 000	6 084 000	6 067 270	2 700 000	2 730 000	2 480 889	780 000	780 000	521 002
Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych	5 749 523	5 743 636	6 620 116	7 500 000	6 890 947	6 375 804	5 801 431	5 664 000	6 084 000	6 067 270	2 700 000	2 730 000	2 480 889	780 000	780 000	521 002
w tym łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tego:	3 761 290	3 028 784	3 960 981	4 546 620	3 926 847	3 237 135	1 812 063	1 682 856	1 624 164	1 594 253	905 760	905 760	781 835	0	0	0

kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy	0	25 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy	3 761 290	3 003 784	3 960 981	4 546 620	3 926 847	3 237 135	1 812 063	1 682 856	1 624 164	1 594 253	905 760	905 760	781 835	0	0	0
Kwota długu	66 739 095	60 995 459	54 375 343	46 875 343	39 984 396	33 608 592	27 807 161	22 143 161	16 059 161	9 991 891	7 291 891	4 561 891	2 081 002	1 301 002	521 002	0
Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy																
Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	1 814 715	2 539 189	3 698 061	4 895 137	4 714 501	4 498 816	4 218 021	4 797 340	5 249 801	5 889 407	5 804 880	6 077 818	6 285 073	6 327 923	6 371 203	6 414 914
Wskaźnik spłaty zobowiązań																
Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok.	9,32%	9,83%	10,72%	11,48%	10,50%	9,58%	8,58%	8,10%	8,29%	7,89%	3,67%	3,49%	3,06%	0,99%	0,94%	0,61%
Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok	3,86%	5,00%	4,90%	5,15%	5,07%	5,15%	5,99%	5,77%	6,12%	5,85%	2,51%	2,38%	2,14%	0,99%	0,94%	0,61%
Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny)	5,85%	6,49%	7,47%	8,71%	8,50%	8,08%	7,62%	8,14%	8,61%	7,02%	6,87%	7,12%	7,31%	7,34%	7,34%	7,32%
Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat)	4,16%	5,25%	5,33%	6,60%	7,56%	8,23%	8,43%	8,07%	7,95%	8,12%	7,92%	7,50%	7,00%	7,10%	7,26%	7,33%
Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat)	4,25%	5,35%	5,42%	6,60%	7,56%	8,23%	8,43%	8,07%	7,95%	8,12%	7,92%	7,50%	7,00%	7,10%	7,26%	7,33%

9. Należności (w tym należności wymagalne)

Zgodnie z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych na koniec 2017 r. należności ogółem wynosiły 12 076 683,50 zł, w tym należności wymagalne - 10 057 848,81 zł. Według stanu na 31 marca 2018 r. należności, w tym należności wymagalne, wyniosły odpowiednio: 22 698 756,08 zł i 9 931 869,73 zł.

Z danych ujętych w sprawozdaniu Rb-N wynika, że przeważająca wartość należności wymagalnych dotyczy dłużników zaliczanych do grup: „gospodarstwa domowe” (osoby fizyczne, w tym prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek i zatrudniające do 9 osób oraz rolnicy indywidualni) i „przedsiębiorstwa niefinansowe”.

Ujęte w sprawozdaniu Rb-N należności z tytułu pożyczek długoterminowych (wykazane w grupie należności od „gospodarstw domowych”) dotyczą odpłatnego nabycia prawa własności i przekształcenia prawa użytkowania wieczystego, odpowiednio w kwotach:

- wg stanu na 31 grudnia 2017 r.: 956 920 zł z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności i 74 178 zł z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego;

- wg stanu na 31 marca 2018 r.: 702 803 zł z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności i 57 622 zł z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego.

Należności za I kwartał 2018 r. i za rok 2017

Wyszczególnienie	I kw. 2018					IV kw. 2017				
	Kwota ogółem	sektor finansów publicznych	banki	przedsiębiorstwa niefinansowe	gospodarstwa domowe	Kwota ogółem	sektor finansów publicznych	banki	przedsiębiorstwa niefinansowe	gospodarstwa domowe
pożyczki	760 425	0	0	0	760 425	1 031 098	0	0	0	1 031 098
- krótkoterminowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- długoterminowe	760 425	0	0	0	760 425	1 031 098	0	0	0	1 031 098
gotówka i depozyty	971 215	11 934	959 282	0	0	608 868	0	608 868	0	0
- gotówka	11 934	11 934	0	0	0	0	0	0	0	0
- depozyty na żądanie	959 282	0	959 282	0	0	608 868	0	608 868	0	0
- depozyty terminowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
należności wymagalne	9 931 870	16 635	0	1 580 817	8 327 203	10 057 849	54 369	0	1 654 657	8 156 614
- z tytułu dostaw towarów i usług	2 808 770	4 911	0	2 077	2 800 168	2 943 581	3 500	0	1 875	2 938 206
- pozostałe	7 123 100	11 724	0	1 578 741	5 527 035	7 114 268	50 869	0	1 652 782	5 218 408
pozostałe należności	11 035 246	495 506	9 958	6 998 456	3 339 296	378 869	26 235	0	43 139	298 603
- z tytułu dostaw towarów i usług	401 459	12 098	0	560	382 256	216 957	10 342	0	420	206 196
z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne	6 887 578	401 069	9 958	4 591 661	1 884 671	109 233	8 747	0	40 355	60 131
z tytułów innych niż wymienione wyżej	3 746 209	82 339	0	2 406 235	1 072 369	52 678	7 146	0	2 364	32 276

Podsumowanie i wnioski

Sporządzenie Raportu, poprzedzone dokonaniem analizy sytuacji finansowej Miasta i Gminy Lubsko, pozwoliło na sformułowanie podsumowania oraz przedstawienie wniosków skierowanych do Organów Gminy. W okresie objętym Raportem sytuacja finansowa Gminy ulegała systematycznemu pogorszeniu. Przejawiało się to występowaniem negatywnych zjawisk (w tym zwiększeniem kwoty zobowiązań wymagalnych, wykorzystywaniem pozanormalnych źródeł finansowania deficytu budżetu, problemami z pozyskaniem kredytów bankowych, w tym na pokrycie przejściowego deficytu budżetu). Nieregulowanie w terminie zobowiązań nie tylko stanowi złamanie prawa, ale pogarsza sytuację finansową poprzez konieczność zapłaty ustawowych odsetek. Gmina wykazuje ponadto wysoki poziom należności wymagalnych.

Znaczący wzrost poziomu zobowiązań wymagalnych, utrzymujące się od kilku lat na zbliżonym poziomie wysokie zadłużenie oraz duże obciążenie budżetu spłatą zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz wydatkami związanymi z ich obsługą ma kluczowe znaczenie dla oceny gospodarki finansowej Gminy. Obecna sytuacja finansowa Gminy stwarza realne zagrożenie dla wykonywania ustawowych zadań publicznych i możliwości samodzielnego uchwalenia budżetu Jednostki na 2019 r. ze względu na niezachowanie relacji z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych.

Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Lubsko za rok 2017, przedstawione przez Burmistrza Lubsko, Skład Orzekający Izby zaopiniował pozytywnie z zastrzeżeniem (uchwała Nr 308/2018 z dnia 30 kwietnia 2018 r.). Istotne zastrzeżenia wskazane w opinii Składu Orzekającego dotyczyły m.in.: zagrożenia dla prawidłowej realizacji gospodarki finansowej Gminy Lubsko w 2018 roku i latach kolejnych, wynikającego z bardzo wysokiego poziomu zadłużenia Gminy i obciążenia kolejnych lat spłatą zaciągniętych wcześniej zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, zobowiązań wymagalnych i pogarszającej się zdolności Gminy do terminowego regulowania zobowiązań, wykorzystania pozanormalnych źródeł pokrycia części deficytu budżetu, realnego ryzyka niespełnienia relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz wysokiego poziomu należności wymagalnych. W opinii wskazano ponadto na konieczność ograniczenia wydatków nieobligatoryjnych, szczegółowej analizy zasadności i celowości podejmowania nowych inwestycji, bieżącego monitoringu sytuacji finansowej Gminy w celu zapewnienia zdolności terminowej spłaty zobowiązań. W ww. opinii Organom Gminy zalecano również podjęcie niezbędnych działań mających na celu dochodzenie wymagalnych należności budżetu oraz zmniejszanie kwoty zobowiązań wymagalnych, a następnie ich uregulowanie w całości.

Nieprawidłowości i zagrożenia w gospodarce finansowej Gminy, sygnalizowane Organom Gminy w ramach działalności nadzorczej i opiniodawczej, potwierdziły również prowadzone działania kontrolne Izby. Przeprowadzona w analizowanym okresie kontrola kompleksowa gospodarki finansowej i zamówień publicznych stwierdziła nieprawidłowości wskazujące na bieżące trudności w zarządzaniu płynnością finansową. Nieprawidłowości te polegają na finansowaniu deficytu budżetu kwotą części oświatowej subwencji ogólnej, otrzymaną w grudniu danego roku na wydatki roku następnego, zaangażowaniu w finansowanie deficytu budżetu środków z niewykorzystanych do końca roku dotacji celowych oraz przeznaczaniu otrzymanych środków z dotacji niezgodnie z celem na jaki je udzielono, nieterminowej realizacji zaciągniętych zobowiązań publicznoprawnych wobec ZUS oraz wobec wykonawców za usługi wywozu i zagospodarowania odpadami komunalnymi, a także spłaty kredytów i pożyczki. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości, stanowiące zagrożenie dla zachowania relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, dotyczą także braku podstaw do stosowania wyłączeń wynikających z ust. 3 i 3a ww. przepisu ustawy o finansach publicznych z uwzględnieniem art. 13 ustawy z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw.

W celu poprawy sytuacji finansowej Gminy Lubsko Kolegium Izby zaleca przestrzeganie podstawowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej, w szczególności poprzez:

- pilne podjęcie skutecznych działań zmierzających do realizacji przekazanych przez Izbę wniosków pokontrolnych mających na celu usunięcie nieprawidłowości;
- pilne podjęcie skutecznych działań mających na celu odzyskanie płynności finansowej, w tym dotyczących dochodzenia należności Gminy;

- stałe monitorowanie poziomu długu i związanego z nim indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań, określonego w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz wszystkich elementów składowych kształtujących i wpływających na relację określonej w ww. przepisie prawa,
- terminowe regulowanie zobowiązań Gminy;
- rezygnację z realizacji wszystkich zadań nieobligatoryjnych i niepodejmowanie nowych inwestycji, w tym rezygnacja z udziału w konkursach i naborach wniosków na dofinansowanie zadań środkami pochodzącymi z budżetu UE (w których udział wiąże się z zapewnieniem wkładu własnego Gminy) bądź wycofanie wniosków już złożonych,
- prowadzenie racjonalnej i ostrożnej gospodarki finansowej, obejmującej zabezpieczenie środków na płatności wynikające z zaciągniętych umów i zobowiązań, w tym publicznoprawnych oraz z tytułu wynagrodzeń, składek i pochodnych,
- podjęcie niezbędnych działań w celu zakończenia realizacji kontynuowanych i rozpoczętych inwestycji (kosztem niezbędnych oszczędności i rezygnacji z wszelkich zadań nieobligatoryjnych), których przerwanie bądź zawieszenie narazi Gminę na konieczność ponoszenia wydatków z tytułu odsetek i kar umownych.

W przypadku braku skutecznych działań ze strony Burmistrza Lubuska i Rady Miejskiej w Lubsku, pojętych w celu poprawy stanu finansów Gminy, w ocenie Kolegium Izby, konieczne może okazać się wezwanie Organów Gminy do opracowania i przyjęcia programu postępowania naprawczego. Wprowadzenie programu postępowania naprawczego wiąże się ze znacznymi ograniczeniami, które mają wpływ zarówno na proces kreowania rozwoju lokalnego, jak też na jakość świadczonych usług publicznych. Zgodnie z przepisem art. 240a ust. 5 ustawy o finansach publicznych w okresie realizacji postępowania naprawczego jednostka samorządu terytorialnego: nie może podejmować nowych inwestycji finansowanych kredytem, pożyczką lub emisją papierów wartościowych, nie może udzielać pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego, nie może udzielać poręczeń, gwarancji i pożyczek, nie może ponosić wydatków na promocję jednostki, nie może tworzyć funduszu sołectkiego, ogranicza realizację zadań innych niż obligatoryjne, finansowanych ze środków własnych.

W związku z uwarunkowaniami przedstawionymi w raporcie i zagrożeniem wykonywania zadań publicznych przez Miasto i Gminę Lubsko w 2018 roku i kolejnych latach budżetowych, Kolegium Izby wskazuje ponadto na konieczność niezwłocznego opracowania i wdrożenia kompleksowej strategii restrukturyzacji finansów Gminy, w szczególności w zakresie zapewnienia zdolności wykonywania zadań publicznych, spłaty zobowiązań i zapewnienia płynności finansowej, obejmującej w szczególności:

- uchwalanie budżetów nadwyżkowych lub zrównoważonych na kolejne lata budżetowe i niezaciąganie nowych przychodów zwrotnych z tytułu pożyczek, kredytów, emisji papierów wartościowych (z przeznaczeniem nadwyżek budżetu na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań),
- realne planowanie wyniku budżetu, dochodów (w szczególności dochodów ze sprzedaży majątku) i wydatków, które umożliwią efektywne i zgodne z przepisami prawa realizowanie zadań ustawowych jednostki samorządu terytorialnego oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań finansowych, przy jednoczesnym zachowaniu realistyczności Wieloletniej Prognozy Finansowej,
- podjęcie i przeprowadzenie działań na rzecz optymalizacji dochodów oraz racjonalizacji wydatków bieżących, w tym wdrożenie skutecznych działań mających na celu znaczne obniżenie wydatków związanych z funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego w Lubsku oraz jednostek organizacyjnych oraz obniżenie wydatków związanych z funkcjonowaniem organu stanowiącego Miasto i Gminy Lubsko,
- osiągnięcie odpowiednich nadwyżek operacyjnych w poszczególnych latach budżetowych,
- podjęcie skutecznych działań windykacyjnych, zmierzających do wyegzekwowania należności przysługujących od podmiotów prywatnych i publicznych,
- ograniczenie i bieżące monitorowanie wydatków bieżących oraz ograniczenie realizacji zadań nieobowiązkowych, takich jak udzielanie dotacji dla organizacji pozarządowych, pomoc finansowa, innych wydatków nieobligatoryjnych, w tym wydatków na promocję,

- utrzymanie wynagrodzeń i diet organów Gminy oraz wynagrodzeń pracowników samorządowych, do których stosuje się przepisy ustawy o pracownikach samorządowych na dotychczasowym poziomie (z uwzględnieniem niezbędnych regulacji prawnych w tym zakresie),
- niewyodrębnianie funduszu sołeckiego w kolejnych latach budżetowych,
- rezygnację z realizacji kolejnych wydatków inwestycyjnych, co do których nie zawarto jeszcze umów z wykonawcami oraz ograniczenie wydatków majątkowych Miasta i Gminy Lubsko w 2018 roku i latach kolejnych,
- przeanalizowanie możliwych do podjęcia przez Miasto i Gminę Lubsko działań celem zachowania relacji z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, a w sytuacji braku możliwości spełnienia ww. relacji, podjęcie działań mających na celu uzyskanie pożyczki z budżetu państwa (mając na uwadze przesłanki wynikające z art. 224 ustawy o finansach publicznych oraz rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych),
- przygotowanie kompleksowego programu restrukturyzacji sytuacji finansowej Gminy Lubsko i podjęcia przez Organy Gminy działań mających na celu zmniejszenie zadłużenia Gminy, odzyskanie zdolności do spłaty zobowiązań z zachowaniem racjonalnej gospodarki finansowej, a w konsekwencji przewidywalnej i stabilnej sytuacji finansowej Gminy, która zapewni prawidłowe wykonywanie zadań publicznych,
- bieżące monitorowanie wydatków bieżących, wdrożenie skutecznych i efektywnych działań oszczędnościowych oraz ograniczenie realizacji zadań nieobowiązkowych,
- wdrożenie skutecznych mechanizmów kontrolnych, które zapewnią prawidłową i oszczędną gospodarkę finansową, z uwzględnieniem założeń restrukturyzacyjnych, oszczędnościowych i ostrożnościowych przyjętych przez jednostkę.